

Debesuota, dieną 35°, naktį 25°
Saulė teka 8:16, leidžiasi 5:44

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Antradienis, Sausio-January 15 d., 1974 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Kaina 15c

12

EGIPTAS ATMETĖ IZRAELIO PASIŪLYMA

INDONEZIJA IR NIGERIJA LAUKIA GERŲ LAIKŲ, NES JOS TURI NAFTOS

JAKARTA. — Šiais energijos krizės laikais nafta tapo labai svarbiu — turtu. Šalia įprastų naftos gamintojų arabų pasauliame dešimtmetyje iškilo dvi atsilikusios valstybės, kurių nafta pagrindžia jų šviesias viltis atečiai. Indonezija jau yra 12-ta pasaulyje pagal parduodamos naftos kiekį. Kasdien Indonezija pagamina 1.4 mil. statinių naftos, kuri yra "saldi", turinti mažai sieros ir todėl labai pageidaujama pramonės valstybių. Vis nauji šaltiniai duoda Indonezijos vyriausybei vilčių atsistoti ant kojų. Arabų boikoto Indonezija nepalaiko, nors 90% jos gyventojų yra musulmonai, kaip ir arabai.

Indonezijos nafta daugiausia eina į Japoniją ir 17% naftos — į Ameriką, kuri gauna apie 160.000 statinių kasdien. Iki 1980 metų Indonezija tikisi pagaminti apie 3 mil. statinių naftos, maždaug tiek, kiek šiandien pagamina Kuveitas. Naftos kainoms pasaulyje pakilus, Indonezijos pajamos irgi padidėjo. Pernai Indonezija uždirbo netoli bilijono dol., o šiemet uždirbs jau 1.5 bil. dol.

Indonezijos užsienio prekyba, dėl didelių naftos pajamų, yra subalansuota ir atsargose ji turi apie 800 mil. dol. Atrasti natūralių dujų laukai irgi atkreipė Japonijos ir kitų pramonės valstybių dėmesį. Japonija jau sudarė sutartį pirkti dujas per 20 metų. Šalia naftos Indonezija turi milžiniškus medžio, vario, cinko, nikelio išteklius.

Indonezija greitai tempu stato kelius, mokyklas, tiltus ir medicinos klinikas. Viena vargiausia pasaulio valstybių, Indonezija su 120 mil. gyventojų, gali tapti viena įtakingiausių ir turtingiausių.

Kitas atsilikęs kraštas, kurį nafta gali išskirti pirmiausia valstybės, yra Nigerija. Ji yra didžiausia Afrikos šalis su 70 mil. gyventojų. Naftą Nigerijoje surado britų geologai 1956 m. Pernai Nigerija eksportavo jau 2.2 mil. statinių per dieną. Prezidentas Gowonas pareiškė, kad produkcija didės iki 1980 m. po 10% kasmet. Nafta sustiprina Nigerijos politinę įtaką. Kai neseniai britų ministras atvyko prašyti iš Nigerijos daugiau naftos, prezidentas Gowonas jam priekaištavo, kodėl Britanija pardavė helikopterius Pietų Afrikai ir kodėl nepašalina jėga Rodezijos baltųjų vyriausybės.

Sakoma, kad Biafros atskilimas nuo Nigerijos ir ilgas civilinis karas buvo tik dėl naftos šaltinių ir kelių valstybių interesų susikryžavimo.

Šaltai žiūri į arabų uniiją

TUNISAS. — Arabų spauda gan skeptiškai pažiūrėjo į žinią, kad Libija ir Tunisas ateityje sudarys uniiją ir susijungs į vieną valstybę. Alžiras sako, kad gražybystė yra vienas dalykas, o praktiškai gyvenimo reikalavimai — kitas. Libano spauda spėlioja, kad Libijos Kadafi pabrastai tik keršija Egiptui už jo nenorą susijungti su Libija.

Visų arabų vienybė yra senas daugelio politikų sapnas, kurį dažnai išardo gyvenimo realybė, rašo Alžiro socialistų laikraštis.

Tuniso užsienio reikalų ministras Masoudi pareiškė turįs įvairių priežasčių tikėti, kad pirmas sujungtos valstybės prezidentas bus 70 m. Tuniso Bourguiba.

IŠ VISO PASAULIO

HONG KONGAS. — Iš Kinijos į Hong Kongą atvyko vokiečių tautybės Heinrich Liphardt, 63 m. Jis 20 metų kalėjo Kinijos kalėjimuose, nubaustas už šnipinėjimą Amerikai. Jis į Kiniją atvyko dar prieš II-jį pasaulinį karą ir bandė įsteigti Tientsino mieste eksporto-importo bendrovę. Komunistams paėmus valdžią, jis liaudies teismo buvo nuteistas kalėti.

CAPE TOWN. — Pietų Afrikoje gimęs šešetukas — trys berniukai ir trys mergaitės, susirgo geltonlige. Daktarai švitiškai naujagimius lempomis ir tikiškai, kad visi šeši pasveiks.

WASHINGTONAS. — Daug Amerikos miestų švietimo tarybų nutarė pradėti mokslo dieną vieną valandą vėliau, kad vaikams nereikėtų į mokyklą eiti tamsoje. Winston-Salem, N. C., šešių metų berniukas buvo sunkiai sužeistas automobilio, kurio vairuotojas nepastebėjo vaiko, einančio per gatvę. Minneapolyje, Minn., kelios mergaitės pasiskundė, kad jas, einančias į mokyklą, emė užkabinėti suaugę vyrai.

WASHINGTONAS. — Sen. Barry Goldwater, kalbėdamas televizijos programoje sekmadienį pareiškė, kad jis neis į Baltuosius Rūmus reikalauti, kad prezidentas Nixonas atsistatytų. Jo nuomone, spauda ir kritikai turėtų palikti prezidentą ramybėje ir leisti teismams nuspręsti jo likimą.

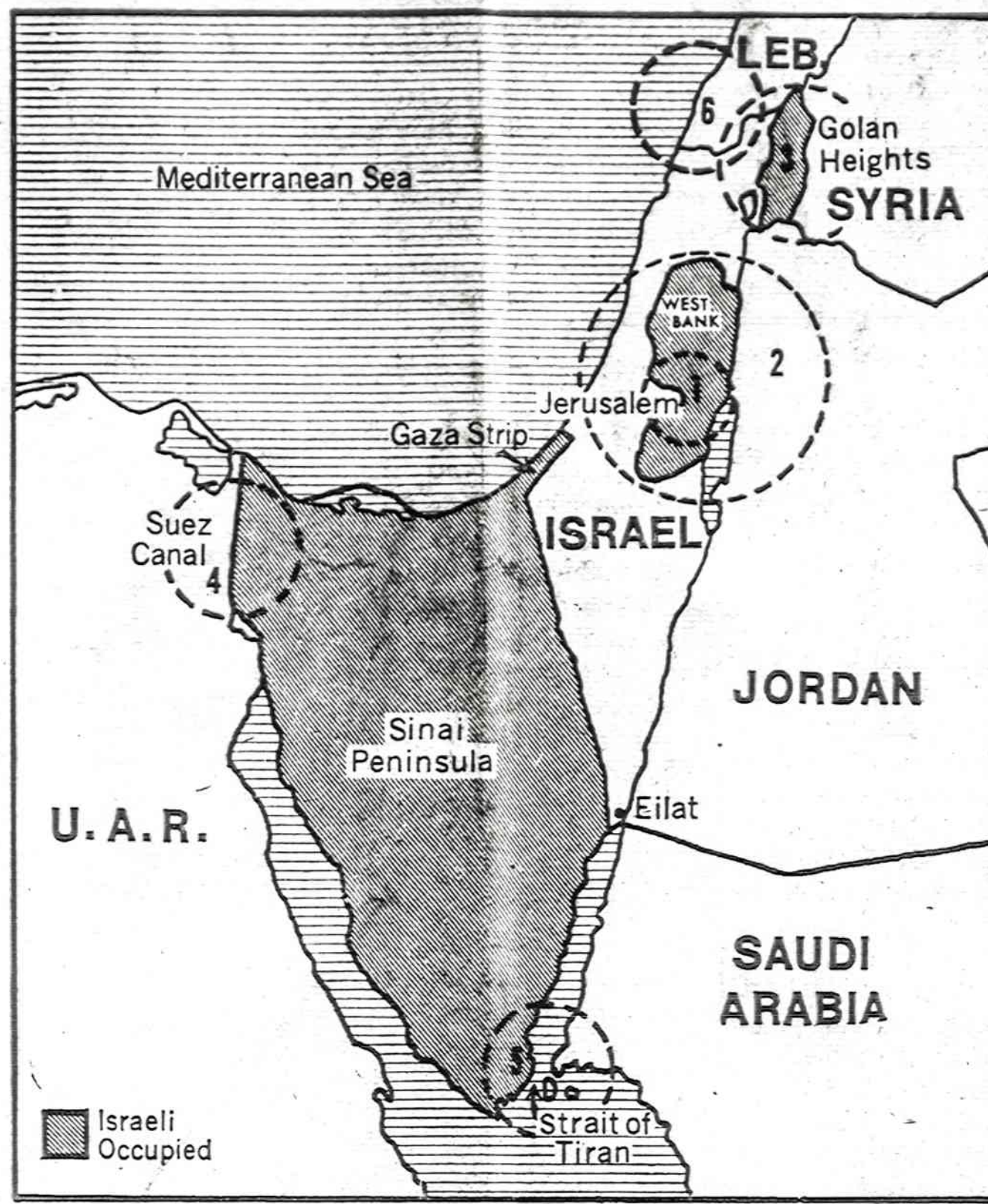
PHNOM PENHAS. — Kambodijoje komunistai numušė žemai skrendantį valdžios karinį lėktuvą. Penki gulos nariai žuvo.

ATENAI. — Graikijos vyriausybė įvedė energijos suvaržymus, kurie pakels graikų gyvenimo stilių. Graikai mėgsta vidurdienį uždaryti krautuves, nutraukti darbą ir jį tęsti po ilgų priešpiečių iki vėlaus vakaro. Valdžia tas pertraukas planuoja uždrausti, nes reikia taupyti elektros energiją.

PHNOM PENHAS. — Buves princas Sihanouko laikais Kambodijos premjeras Son Sann pasiskelbė, kad jis parašęs laišką prezidentui Lon Nolui, ragindamas jį išvažiuoti iš Kambodijos ir leisti sudaryti naują vyriausybę, kuri rastų taiką su Sihanouko jėgomis.

GIBRALTARAS, Mich. — Viena stora moteriškė norėdama sumažinti svorį ir atgauti gražią figūrą, nuėjo pas dentistą ir paprašė, kad jai surakintų dantis. Dentistas viela surakino moters dantis ir ji negali valgyti, čiulpdama tik skysčius. Ponia Horn sako, kad ji per tris mėn. numes 85 svarus, o tada dentistas viela iš burnos išims.

LIMA. — Peru sostinėje policijos ir studentų muštynės paliko 50 sužeistų.

Vidurinių Rytų vietos, kurios sukelia daugiausia ginčų Izraelio — Arabų derybose.

BRITANIJĄ RINKIMŲ IŠVAKARĖS?

LONDONAS. — Sekmadienį septyni Britanijos laikraščiai paskelbė pirmuosius puslapius, kad vyriausybė sutarusi šaukti ankstyvus parlamento rinkimus, nors vyriausybės terminas baigiasi tik 1975 m. birželio mėn. Paprastai rinkimų laiką parenka premjeras, kai jam atrodo, kad jo partija gali laimėti. Laikraščių pranešimai nurodė ir datą — vasario 7 d., todėl manoma, kad ši žinia turėjo ateiti iš pačios vyriausybės šaltinių.

Angliakasių atsiskyrimas dirbtinai išvalandžius nuvedė Britaniją į sunkią ekonominę krizę. Angliakasiai reikalauja 16% algų pakėlimo, o vyriausybė, įvedusi ankščiau kainų ir algų kontrolę, atsiskako daryti angliakasiams išimties ir siūlo tik 7% pakėlimą, kaip numato vyriausybės taisyklės visoms pramonės šakoms.

Konservatorių vyriausybė seniai turi problemų su darbininkais. Premjeras Heath mato šiam ginčui su angliakasiais principinį klausimą: kas vadovauja valstybei — vyriausybė ar darbininkų unijos?

Nors viešosios opinijos apklausinėjimai jau keleri metai rodo ir visuomenės nepasitenkinimą konservatorių valdžia, šiam klausime daugumas britų galiausiai paremti vyriausybę, jei ji į rinkimus išeis, statydama balsuotojams pasirinkimą: parlamentas ar komunistų vadovaujamos unijos? Revoliucijos šalininkai, kurių yra angliakasių vadų tarpe, negali perimti parlamento vaidmens. Konservatorių partijos parlamentarų susirinkimas ragino premjerą Heath laikytis tvirtai ir nenusileisti angliakasiams.

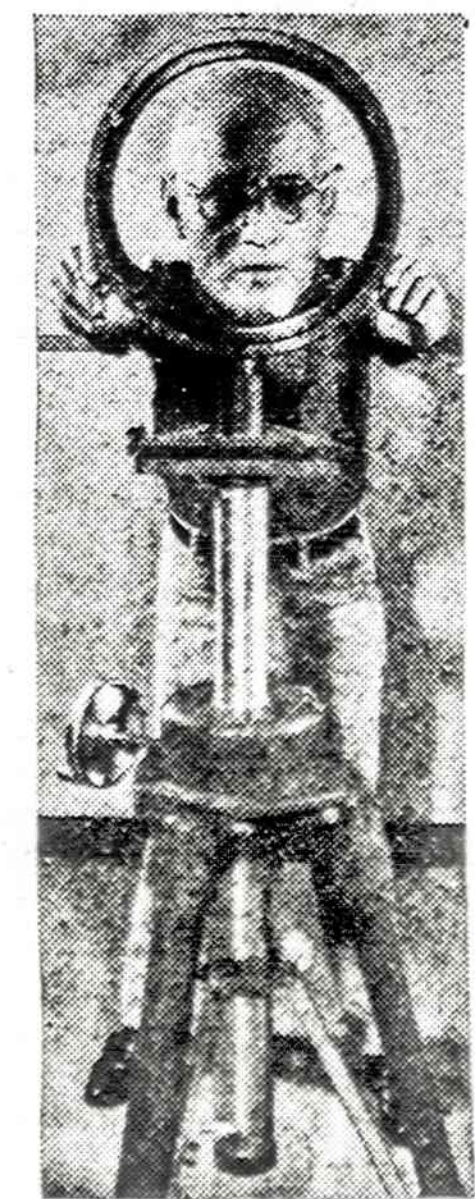
Trijų dienų darbo savaitės Britanija negalės ilgai pakelti. Todėl premjeras gali kreiptis į tautą, prašydamas rinkimuose naują mandatą. Jis įrodinėja, kad kova prieš infliaciją yra reikalinga ir naudinga visiems britams. Darbininkai jo piešiami, kaip angliakasių draugai ir užtarėjai, kartu infliacijos didintojai, kuriems nesvarbi valstybės gerovė.

Stebėtojai tvirtina, kad premjeras Heath, jei jis tikrai šauks naujus rinkimus, gali juos pralaimėti. O ir laimėjęs jis dar neišspręs ekonominės krizės, kol nesibaigs angliakasių reikalavimai. Galimas daiktas, kad prieš rinkimus darbo partija įtikintų angliakasius užbaigti "go slow" streiką. Tas pagerintų Britanijos ateities perspektyvas.

Kuboje dar nėra komunizmo

MIAMI. — Kubos diktatorius Fidel Castro pasakė darbo unijų konferencijoje, Havanoje kalbą, kurioje pabrėžė, kad Kuba dar negali girtis turinti komunizmą, nes daug piliečių dar nepriėmė gyventi komunistinėje sistemoje. Jis nurodė, kad kapitalizmo laikais cukraus plantacijų darbininkai buvo išvystę didesnę darbo našumą, negu dabar. Šiuo metu reikia daugiau darbininkų tam pačiam darbui atlikti, negu prieš 1959 metus, pasakė Castro.

ROMA. — Atidant naujo filmo "Jesus Christ Superstar" demonstravimą, Romoje įvyko smurto veiksmų, daug kalbų protestavo prieš šį filmą, laikydami jį šventvagišku.

Xerox Corp. Webster, N. Y. naudoja šį padidinamąjį stiklę savo kopijavimo aparatu gamyboje. Dan Colman, įmonės direktoriaus galva atrodo daug didesnė, negu ji iš tiesų yra.

KISSINGERIS SKRAIDO IŠ VIENOS SOSTINĖS Į KITĄ SU PASIŪLYMAIS

KAIRAS. — Valstybės sekretorius pradėjo savo skraidymus iš Kairo į Tel Avivą ir atgal. Iš Izraelio Kissingeris atvyko atgal pas Egipto prezidentą Sadatą, tačiau šis atmetė Izraelio pateiktą kariuomenių atitraukimo planą ir saugumo reikalavimus. Kissingeris sugrįžo vėl atgal į Tel Avivą su Egipto pastabomis. Izraelio pasiūlyme buvęs reikalavimas, kad Izraeliui atitraukus savo kariuomenę 20 mylių nuo Suez. Egiptas galėtų palikti savo kariuomenę, kur ji dabar yra, tačiau ta kariuomenė negalėtų laikyti tankų, artilerijos ar priešlėktuvinių raketų. Egiptas pasakė, kad jo kariuomenė yra savo žemėje ir gali turėti kokius jai reikia ginklus.

Išpėja neduoti Maskvai paskolos

WASHINGTONAS. — Penki demokratai Atstovų Rūmų nariai pasiuntė telegramą Import-Exporto banko vadovybei, sakydami, kad banko svarstymas duoti paskolą Sovietų Sąjungai gali pakenkti pačiam bankui, nes kongresas aiškiai pareiškė savo nuotaiką apie biznį su Sovietų Sąjunga, kol ji trukdo savo piliečių laisvą emigraciją. Telegramoje atstovai Richard Ichord iš Missourio, Joseph Karth iš Minesotos, John Dent ir Pensilvanijos, Richard Fulton iš Tennesse ir Mendel Davis iš S. Carolinos rašo, kad kongrese šiuo metu yra banko gyvavimo įstatymas, kuris pratęstų banko veiklą ir padidintų jo skolinimo galias. Jei bankas nekreips dėmesio į kongreso valią, išreikštą Jacksono-Vaniko papildyme, kuris draudžia kreditus sovietams, tai kongresas nepratęs banko veiklos.

Bankas šiuo metu svarsto 49 mil. dol. paskolą Maskvai. Tie pinigai skirti galimo didesnio biznio su sovietais apžiūrai Sibire. Planai numato Amerikai pirkti iš Sovietų didelių natūralių dujų kiekius. Atstovai Ichord pareiškė, kad kreditai sovietams leistų jiems išleisti didesnes sumas jų pačių pinigų ginklams.

Ruošia sveikatos draudimo planą

WASHINGTONAS. — Vyriausybė pati ruošia sveikatos draudimo planą, kurį žada paskelbti už kelių savaičių. Kongrese jau yra keliolika tokių atskirų planų, iš jų daugiausia viską apimančias ir prilygsta Europos valstybių sveikatos draudimui yra sen. Edwardo Kennedžio planas. Sen. Kennedy pareiškė, kad vyriausybės planas šį kartą daugiau siekia, negu tas, kurį vyriausybė buvo sudariusi 1971 m.

Vyriausybės sveikatos planas numato apdraudus grupes, kurias apdraustų privačios bendrovės. Sen. Kennedy pareiškė, kad milijonai dolerių būtų nukreipti į privačias draudimo bendroves, kurios gautų didelius pelnus, tačiau negalėtų garantuoti, kad visi amerikiečiai gaus pakankamą sveikatos aprūpinimą.

Kansas atstovas kongrese William Roy, kuris pats yra medicinos gydytojas, pasisakė prieš vyriausybės planą, nes jam atrodo, kad ne federalinės vyriausybės reikalas rūpintis piliečių sveikata.

Max Fine, Valstybinio Sveikatos Draudimo komiteto direktorius, pareiškė įsitikinimą, kad Amerika turės valstybinį sveikatos draudimą už 18 mėn. ar dar greičiau.

Kai kurie korespondentai iš Tel Avivo paskelbė, kad Izraelis negavęs Egipto sutikimo garantuoti Suez kanale Izraelio laivų saugumo. Egiptas nesutikęs pripažinti Izraelio valstybės ar užbaigti su Izraeliu karo stovį. Valstybės sekretorius, negavęs Egipto garantijų, pats pažadėjęs Izraelio vyriausybei Amerikos garantijas.

Egiptas reikalauja, kad Izraelio atsisaukimas nuo kanalo, iš abiejų kanalo pusių, būtų laikomas tik pirmą visiško pasitraukimo iš arabų žemių dalimi. Egipto užsienio reikalų ministras Fahmy pareiškė, kad dabartiniai Izraelio reikalavimai įvairių garantijų yra tas pats, kaip vienašališka Egipto taikos sutartis su Izraeliu. Egiptas tokios sutarties nesudarys be Jordano, Sirijos dalyvavimo.

Stebėtojai svarsto, ar Kissingeris galės priversti Izraelį pasitraukti iš Egipto žibalo laukų, kurie yra 100 mylių į pietus nuo Suez miesto ant rytinio Suezo įlankos kranto ir jūroje. Šie Belajim laukai duoda Izraeliui tiek naftos, kiek rinkoje jis galėtų nupirkti už 700 mil. dol. per metus. Šiuos naftos šaltinius Izraelis atėmė iš Egipto 1967 m. kare. Izraelio ekonominė padėtis nėra gera ir jam labai būtų sunku atsiskirti su naftos šaltiniais.

Galimas daiktas, kad įvykdžius pirmą kariuomenių atitraukimo dalį, padėtis vėl būtų užmarinta, tuo labiau, jei tarp Egipto ir Izraelio jėgų pradėtų patruliuoti keli tūkstančiai JT kariuomenių.

Infliacija pakirto perkamąją galią

WASHINGTONAS. — Kongreso studija apie infliaciją Amerikoje parodė, kad 1973 metais Amerikos gyventojų perkamoji galia sumažėjo daugiau, negu vyriausybės statistika parodo. Šeima su 12.614 dol. metinių pajamų turėjo išleisti 1,168 dol. daugiau, kad išlaikytų tą patį gyvenimo lygį, kurį turėjo per 1972 m. Šitokia keturių asmenų šeima maistui per 1973 metus turėjo išleisti 502 dol. daugiau, socialinio draudimo mokesčiai pakilo 150 dol. Šiais 1974 m., sako kongreso studija, reikalaus nepasitaikys, bet kainos dar daugiau pakils.

WASHINGTONAS. — Vienungių, našių ir išsiskyrusių organizacija kreipėsi į kongresą su skundu, kad pajamų mokesčių inspekcija iš viengungių daugiau išreikalaujanti mokesčių. Amerikoje yra 38 mil. pavienių žmonių, kurie moka net 20% daugiau mokesčių už poras, kurios bendrai pildo pajamų mokesčių formas.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausio mokslo žinių populiarius perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

NUSIMINIMAS SENA LIGA

Džiaukimės, kad medicinos mokslas išvadavo žmonių nuo velnių apsidėdimo.

Šviestis visus skatinanti žinia

Pirmieji lietuvių rašytojai skatino lietuvių šviestis ir dvasia tobulėti: tik tada mes pajėgsime burtų prietarų ir visokių velnių apsidėdimo išsivaduoti. Nusiminimas (depresija) yra sena proto liga, kaip ir pati žmonija. Rašyti dokumentai rodo, kad Medikinos Tėvo (graikų gydytojo Hipokrato, gimusio 460 m. prieš Kristų) laikais gydytojai žinojo apie depresiją.

Tik mediciniškais tyrimams ir vaistų mokslo pažangai turime būti dėkingi, kad šiandien nusiminimas galima sutvarkyti nesudėtingu būdu. Tai tik visi neseniai pasiektas geris. New Yorko Rockland Mental Hospital gydytojas Nathan S. Kline atsitiktinai suskė, kad džiovali gydyti vaistai (Iproniazid) gerai tvarko nusiminimą.

Tas atsitiko 1958 m. Šitas atsitiktinumas padėjo surasti su galvėti naujus junginius — vaistus gerai tvarkančius nusiminimą. Taip tais vaistais dabar gydomi mažiausiai 325,000 šio krašto gyventojų. Iš jų 125,000 gydomi ligoninėse, kiti 200,000 tais vaistais gydomi namuose.

Daisūs buvo laikai nusiminėliams

Nežmoniškas ir tamsus — prietarų žmogus yra baisiausias šėtonas ant žemės. Jis tikro pragaro čia kūrėjas. Nereikia jo kito kito pragaro, kurį pajėgia sukurti jausmais, emocijomis sumenkęs, valios įgavęs žmogus.

Tik pasiskaitykite dabar rusų rašytojo atsiminimus. Tik pavartykite raštus apie viduramžiuose siautėjusius bejausmius ir tamsius, nors ir dievo baimingus asmenis, ir mums, kito pragaro nereikės. Tegul mus tokios baisybės išjudina labiau žmoniškėti, stengtis ir šių dienų mokslo pagrindais šviestis. Kito kelio į sveikesnę ateitį mums nebuvo, nėra ir niekada nebus. Padėkime visiems jausmais nesveikiems ir tamsiems išbristi iš prietarų liūno. Jie yra tikri ligoniai, visiems jiems talkinkime. Tuomi mes sau užsitikrinsime geresnį, laimingesnį gyvenimą. Nėpykime ant burtais tikinčiųjų, jie yra ligoniai.

Bet ir jie neturi pykti už jų nežmoniškų elgesio iškilimą. Gana žmones mulkinti pasakėlėmis, burtais, nors tas toks mulkinimas mums ir pragyvenimui gražiausia užtikrintų. Juk matome, kad dabartinę kartą galima sudominti tik kilniais, artimo gerovę didinančiais darbais. Tad ir griebkimės visi už jų ne kiek nedelsdami.

Nusiminėlių dar daug tebėra negydomų

Niekas nežinojo seniau ir dabar nežino, kas sukelia nusiminimą, depresiją. Taip pat ir vaistų srityje nėra griežtai vienos nuomonės gydytojų tarpe; įvairūs vaistai ir įvairios priemonės net dabar naudojamos nusiminimui gydyti. Dar blogesnis dalykas dedasi mūsų tarpe: Daugelis nusiminimo liga sergančiųjų yra neatpažinti ta liga serga ir todėl negauna atsakančio gydymo. Nežinint, kad dabar depresiją gali gydytojas sunkiai atpažinti ir pakankamai sėkmingai gydyti, daugelis tokių ligonių negauna šių dienų medicinos pagėjumui atsakančio gydymo.

O nusiminėlių šiame krašte priskaitoma nuo 2 iki 4 procentų visų gyventojų. Išeina, kad šiame krašte tokių ligonių yra nuo keturių iki aštuonių milijonų. Jie visi reikalauja medicinos pagalbos savo nusiminimui palengvinti.

Nusiminimo ligą sukelė pirmieji gydytojai

Ketvirtame šimtame prieš Kristų gydytojas Graikijoje sukelė, kad nusiminimas yra liga. Jie tada neteisingai šią ligą suvarto. Tik pasiūlydami, kaip jie, tada klydami, pirmyn žengė, nors nieko to srityje nebuvo daroma per pusantro tūkstančio metų krikščionybės gyvavime. Ar įsivaizduoja, kad kokias kančias kentė tada niekuo nekalti žmonės. Todėl dabar visi kaupkime jėgas, vienas kitam talkon eidami.

Tas ketvirtas šimtmetis prieš Kristų graikų gydytojas buvo Hipokratas, jis vadinamas Medicinos Tėvu. Jis tais laikais nusiminimą vadino ne depresija, bet melancholia. Jos atsiradimo priežastimi tada buvo laikoma juodoji tulžis (tada manė, kad kūnas išdirba keturių rūšių skysčius — tai tik vienas to skysčių buvo kaltinamas dėl nusiminimo atsiradimo. Žinoma, tai buvo baisi netiesa.

Tada klydo geriausi tų laikų gydytojai svarbiuose dalykuose. O kiti iš tų klaidų sau pragyvenimui užsitikrino. Na, žiūrėkime, kaip tų laikų gydytojai tvarkė melancholią. Hipokratas prieš melancholią (nusiminimą — depresiją) patarė reguliarių ir ramų gyvenimų svaigalų vengimą ir susilaikymą nuo visų gyvenimo paikysčių, daržovių maistą, vengimą nuovargio, ir reikale kraujo nuleidimą.

Kitas graikų garsus vyras Aristotelis (384—322 m. prieš Kr.) — jis buvo filosofas — patarė prieš nusiminimą muziką, vėną, lytinį pajėgumą sukelian-

čius vaistus (aphrodisiacs) ir vidurius liuosuojančius vaistus.

Vėliau, graikų ir romėnų gydytojai patarė įvairiausių dalykų prieš nusiminimą: dietą, masazą, vandeniu gydymą, gimnastiką, hipnotizmą ir mažiau mielus dalykus, kaip kraujo nuleidimą ir vidurių ištuštinimą.

Dar vėliau, antrame šimtmetyje mūsų eros gydytojas graikas Galenas (gimęs 130 m. po Kristaus) buvo autoritetas medicinoje iki Viduriniųjų Amžių. Jis padalino proto ligas į dvi rūšis. 1. dėl kūno pakenkimo, 2. dėl proto pažeidimo. Nusiminimo priežastį tarpe jis išvardino: galvos sužeidimą, alkoholio vartojimą, išgastį, alpimą — šoka, jaunuolio metų neramumas, mensesinių pakitimų, nesklaidumų ekonominiuose dalykuose ir nepasisekimus meilėje. Mirus Galenui 200 metais, su mažomis išimtimis, atėjo psichiatros moksliui Tamsieji Laikai (Dark Ages). Tada prasidėjo nepalyginami žmonių kankinimai, nes manyta, kad nusiminimas yra velnio apsidėdimas. Apie tai kita karta.

Išvada. Daug kančių žmogus pakelia, kol šį tą gero atsiekia. Taip nusidudoma visose žmogaus veiklos srityse. Kad ir toks Valstybinis Draudimas ligoje tik dabar jau pradėdamas įgyvendinti šiame krašte. O kiek žmonės iki šiol kentėję ir dar kentėdami dėl nebuvo žmoniškos apsaugos nuo ligų ir jų gydymosi stokos. Pamažu žmonija žengia į priekį su sveikimo ir mokslo apsišvietimo keliu. Tik mes liaukimės įvairius tamsuosius savo kraują penėjė. Ar tai bus nevykęs gydytojas, ar toks dvasiškis bei kuris kitas asmuo, verskime jį tinkamai eiti savas pareigas, plonindami jo kišenę. Kito vaisto minėti asmenys nepripažįsta. Kiekvienas iš mūsų užbėkime bet kokias ligas už akių, pradėdami saikingą visose srityse gyvenimą. Tada tik mums bus nauda iš gero gydytojo patarimo bei tokio pat dvasiško globos.

Pasiskaityti. Medical Opinion, November 1973.

STENKIMĖS TEISNGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Kuo neprimtinis Health Food

Klausimas. Kodėl tamsta daktare pasisakote spaudoje ir per radijo prieš Health Food. Jis yra daug sveikesnis, nes organiška auginti gaminiai Health Food krautuose parduojami. Malonėkit paaiškinti plačiau savo nusistatymą prieš visų lietuvių pamėgtą Health Food.

Atsakymas. Taip tik tamsta atrodo, kad tamstos pamėgtas minėtų krautinių maistas yra sveikesnis, organiška augintas ir dėl to vartotinas. Šis skyrus nėra nusistatęs prieš sveikesnį maistą. Jis tik skelbia mediciniską tiesą, nežiūrint, ar ji kam patinka ar ne. O tiesa minėtu klausimu yra štai kokia. 1. Joks augalas neauga kitaip, kaip organiška. Ar mėšlu tręši ("organiška") ar dirbtinomis trąšomis ("ne organiška") — vis vienai augalas maitinasis: suskylusias trąšas iki šaknims galių įsiurbti junginių augalas pasims iš žemės. Tai yra tik pasakos nenusimanantiems, kad kitaip koks augalas minta.

2. Tiesia dėl maisto sveikumo irgi yra kitoje pusėje — ne tamstos. Moksliskai ištirta palyginant Health Food su normaliu maistu Appledorf, H. su bendradarbiais ir žurnale Milk Food Technology tie tyrimai pranešti (36:242-244, 1973). Net 24 įvairaus maisto rūšys buvo palygintos — Health Food su normaliu maistu.

Ir štai kas gavosi. Abiejose maisto rūšyse maistingų medžiagų sudėtis, taigi ir maistingumas buvo tas pats. Bakterijų atžvilgiu Health Food nebuvo viršesnis už normalų maistą. Vabaly — kenkėjų naikinimui vartotų medžiagų kiekis maiste buvo "emau" Federalinės valdžios lei-

LIETUVIŲ TAUTOS LOBIS IR JO RINKĖJAI

(Tęsinys)

Tenka dar trumpai paminėti Vilniaus Akademiją, kuriai beveik du šimtus metų vadovavo kosmopolitinis jėzuitų ordinas. Reik pripažinti, jog Akademija labai mažai rūpinosi lietuvių kalba, tautosaka, istorija — pačia tautine lietuvių kultūra. Jėzuitų tikslas, žinoma, buvo skieisti Lietuvoje katalikiską religiją, parengti tam darbui žmones. Vilniaus Akademijoje net nebuvo specialios lietuvių kalbos nagrinėjančios katedros (J. Lebedys, "Ar senajame Vilniaus universite- te buvo lietuvių kalbos katedra?" Tiesa, pirmaisiais metais paruošiamose klasėse šiek tiek mokė lietuvių kalbos. Vienok, matyti, tik supažindindavo religijos būsimuosius skelbėjus, kad jie lengviau galėtų susiprasti su gyventojais lietuviams.

Vilniaus Akademija įsteigta švietimui tuojau po Liublino unijos su lenkais: 1569 m., tad nėra ko stebėtis, jei jiniai patarnavo daugiausiai švietimui, bet ne savųjų tikslams. Vilniaus Akademija, vėliau virtusi garsioju Vilniaus universitetu, išugdė ne tik religijos apaštalių — lenkiškumo skleidėjų, mokslininkų ir specialistų, bet ir lenkų literatūroje žymių rašytojų, kaip Adamą Mickiewiczą, Julijų Slovackį ir kitus, ir net patį Vilniaus miestą pavertė lenkinimo centru.

Vis dėlto, kad ir nepalan- kiamos sąlygos esant Vilniaus Akademijoje, 1625—1650 metų laikotarpyje Vilniaus Akade- mija buvo tapusi lietuvių lite- ratūros centru, kad ir nežy- miu, matyti "profesoriusio tuomet tenai K. Širvydo dėka. Prof. K. Širvydas parengė ir išleido S. M. Slavičinskio "Gies- mes". Akademijos auklėtinis A. Vėjus — Kojalavičius rašė, gaila, lotynų kalba, bet įtako- je lietuviško judėjimo, "Lietu- vos istoriją" (J. Lebedys, "Vil- niaus universiteto reikšmė lie- tuvių literatūrai").

Vėlesniais laikais, XVIII — XIX a., ėmė reikštis plačiau lietuviškoji veikloje buvę Vil- niaus universiteto auklėtiniai, uždarius universitetą po 1831 m. sukilimo prieš rusiškąją okupaciją, kaip Dionizas Poška savo eiliuotais ir neciliuotais "dūmėjimais". Teodoras Narbutas devynių tomų veikalų, kad ir lenkiškai rašytų, bet Lietuvą ir lietuvių senovę gar- sinančių — "Dzieje starozytnie narodu litewskiego", Emerikas ir Simanas Stanevičiai savo ir lietuvių tautos dainomis — tau- tosaka. Simanas Daukantas savo garsiaisiais žemaitiškais is- torijos veikalais, aukštaitis ly- rikas kunigas Strazdelis savo dainomis giliai jaugusiomis ir lietuvių sodiečių širdis ir ypač tebeskambančių visose lietu- viškose bažnyčiose pirmuoju Lietuvos himnu "Pulkim ant kelių visi krikščionys", vysk.

džiamos ribos — šbiejose maisto rūšyse. Health Food gali turėti ir gali neturėti aplinkos priemi- šų, taip kad pirkimas maisto to- kiose krautuose nebūtinai už- tikrina maisto grynumą.

Tik vienas buvo surastas skir- tumas tarp Health Food ir nor- malaus maisto: pirmasis buvo 1.7 kartus brangesnis. Minėti tyrinėtojai netyrė minėtas maisto rūšis vitamino, skonio bei veiklos požiūriais. Jie priėjo iš- vadą, kad dar klausimas, ar mi- nėtoms kokybėms, kad ir būtų gau- sesnės Health Food, gaminuose pateisintų didelį skirtumą kai- noje. Dabar tamsta pati spreski, kurion krautuven eiti sau reikia- mo maisto pirkti, jei tamsta pa- jėgi mokslininkų darbais tikėti ir nuo įvairių pasakorių nusi- grežti.

VACLOVAS PRCSAS

mišnių Sibiro sunkiesiems dar- bams — "Už Uralo — žemės galo"... dainavo žmonės iš- tremtuosius prisimindami.

Vysk. Valančius greit susi- griebė ir vykusiai pasipriešino: spausdino lietuviškus raštus Prūsijoje lotyniškais raidė- mis. Jį pasekė ir visi kiti, pa- sipriešinusieji spaudos uždrau- dimui. Kun. Antanas Juška, mums žinomas kaip tautosaki- ninkas, etnografas, palikęs di- džią mokslinę vertę turin- čius tautosakos rinkinius, pa- bandė pačiame Petrapilyje gud- rumu apėti spaudos draudi- mą. Lietuvių spaudos draudi- mo istorijos literatūroje tik nu- rodoma, jog A. Juškos dainų tritomis buvo išleistas 1880 — 1882 metais, faktiškai apeinant rusišką Petrapilio cenzūrą.

Rasti archyviniai dokumen- tai leidžia mums pilnai suvokti A. Juškos surinktų dainų pasi- rodymo aplinkybes (Rimantas Vėbra, "Kodėl 1880 m. pada- ryta nuolaida?", žr. 1973 m. "Kultūros barų" 9 Nr.): "TSRS centriniam valstybiniam is- torijos archyve Leningrade (f. 776, ap. 21) yra byla, Nr. 235, kuri vadinasi "Apie leidi- mą spausdinti mokslo darbus", kur atpasakojama pirmieji prancūzų revoliucijos žingsniai prieš prasidedant jakobinų te- rorui, Benjaminio Franklino laiška ir Rousseau Montesquie- n, Voltaire raštai. Juk XV— XVIII šimtmečiuose ir vėliau, prof. Vaclovo Biržiškos teigimu, Vakarų Europos universi- tetuose sėmėsi aukštojo moks- lo apie 2000 Lietuvos jaunimo.

Bet štai vėl ištinka lietuvių tau- tų nelauktas smūgis: vos nepil- nai 30 metų praslinkus nuo Vil- niaus universiteto uždarymo, žiaurusis Vilniuje sėdjęs rusas generolas gubernatorius grafas Muravjovas, koriku vadina- mas, tuojau po 1863 metų suki- limo prieš rusiškąją okupaciją, uždraudė spausdinti ir pla- tinti lietuviškus raštus. Šį Mu- ravjovo draudimą 1865 m. pa- tvirtino vidaus reikalų minis- teris Volujevas ir kuris galiojo net 40 metų iki pat 1904 metų padosimo. Nepaklusnieji drau- dimo buvo baudžiami ir tre- dainių trijų tomų rinkinį, tu-

rinčius labai didelę istorinę vertę. Baitė sakoma, kad šie rankraščių spaudai paruošti "pačių rūpestingiausių būdų" mokslinių lotyniškų šriftu, nes autorius nežinojo apie egzis- tuojančių šio šrifto draudimą (!!!). Tai keistai skambantis argumentas.

Parašyti minėtus rankraščius rusiškų raidynų esą neįmano- ma. Be to, išleisdamas juos rusiš- kais raidėmis, jie tapo ne- prienami užsienio tyrinėtojų.

Baigdamas grafas Tolstojus nurodo, kad numatydamas pra- rumu apėti spaudos draudi- mą, Lietuvių spaudos draudi- mo istorijos literatūroje tik nu- rodoma, jog A. Juškos dainų tritomis buvo išleistas 1880 — 1882 metais, faktiškai apeinant rusišką Petrapilio cenzūrą.

Ant rašto randame vidaus reikalų ministro rezoliuciją, kad jis sutinka su grafo Tolsto- jaus nuomone.

1880 m. balandžio 6 d. raštu Nr. 1440 vidaus reikalų minist- ras apie tai pranešė liaudies švietimo ministrui, drauge nu- rodė ir sąlygą: panašūs leidi- niai neturi būti platinami lie- tuvių liaudyje. Štai po to ir pasirodė 1880 m. balandžio 22 d. raštas Nr. 141. Taigi galima daryti išvadą, kad ne dėl 1880 m. caro padarytos nuolaidos pasirodė Juškų tautosakos rin- kiniai, o A. Juškos atliktas uni- kalus darbas — paruošti lietu- vių tautosakos rinkinius — bu- vo svarbiausia šios nuolai- dos priežastis. Tai leidžia pilnai suvokti lietuvių tau- tinio judėjimo esmę "prieš auš- rį" ir brolių Juškų vaidme- nį kovoje prieš lietuvių spau- dos draudimą.

(Bus daugiau)

give... so more will live

HEART FUND

Philomena Says

CHICAGO SAVINGS IS NOW PAYING

5.39% 5.92% 6.003%

Annual Yield on 30-Day Notice Accounts \$100 Minimum

6.81% 7.08% 7.35%

Annual Yield on 6-Month Savings Certificates \$1,000 Minimum

7 1/4% 7.627%

on Four Year Savings Certificates \$10,000 Minimum

For 49 years, savers at near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO savings and loan association 6245 south western avenue 476-7575

Passbook Savings Earn From Day of Deposit to Day of Withdrawal

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visus mums apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pastipėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Saskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts com- pounded daily — paid quarterly

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION 4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4478

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

KOVA DEL KLAIPEDOS KRASTO

Prieš pusę šimto metų Lietuvos istorijai svarbaus įvykio prisiminimai

Mieganti gražuolė

Klaipėda, lyg mieganti pasakos gražuolė, tegalėjo būti sunkiai pabudinta iš miego išmušus, laimingai valandai. Nelengva buvo padėti, kai reikėjo imtis kovos Klaipėdos kraštą išlaisvinti. Du smaigiai — Maskva ir Varšuva kėsinosi į Lietuvą. Ir Berlynas ne melai norėjo atsakyti Klaipėdos krašto, nes ir karą pralaimėjus, G. von Stresemann kalbėjo apie grįžimą į „senos vokiškos kultūros žemes“.

Vokiečių kėsiai kurį metų liko nepajojingi, kai Bermontas turėjo iš lietuviškų žemių pasitraukti. Berlynas negalėjo kėsintis į Klaipėdos kraštą, nes reikala santarvininkai įspraudė į Versalio sutarties 99 straipsnį. Rusai komunistai nusilaužę ragus ties Varšuva laukė puolimui geresnės progos. Vieninteliai lenkai liko naujais varžovais dėl Klaipėdos. Jie, tiesa pasakius, vykdė anuometinio Europos valdovo Paryžiuje nusiteikimą apsupti Vokietiją. Tačiau ir lenkai 1919 m. dar nebuvo labai drąsūs. Vadinama Commission des affaires polonaises, kuri išjudino Klaipėdos klausimą buvo labai atsargi sprendimuose. G. Dmowski, komisijos įsteigėjas, atvirai pasisakė, kad Klaipėda turinti priklausyti Lietuvai, nes puoselėjo mintį ją ir visą Lietuvą vėliau paglemžti. Žinoma, vokiečiai ir anuomet saukė: „Die Memel ist unser Strom, nicht unsere Grenze!“ ir tuojuo stvėrėsi falsifikuoti duomenis, kurie netrukus pateko Paryžiui. Prancūzijos tigras — Clemenceau aiškiai pasisakė, kad Klaipėdos uostas turi atitekti Lietuvai, nes jis yra vienintelis išėjimas į jūrą. Charles Benoit, prancūzų parlamento atstovas, jau aiškiai aptarė, kad Klaipėdos kraštas liksias didžiųjų galybių rankose iki jis busias perteklinas Lietuvai. Tačiau šis perteklinas nebuvo jau toks paprastas. Prancūzų komisaras Klaipėdoje netrukus emė susimerkti su Klaipėdos „respublikos“ kūrėjais vokiečiais, kurie svajavo apie „Freistaatą“. G. vokiečiai veddami kontrabandinę politiką bandė kaitalaimėti ne tik sau, bet ir vokiečiams, nors jos liežuvio buvo prikritas Versalio sutarties.

Lenkų replės

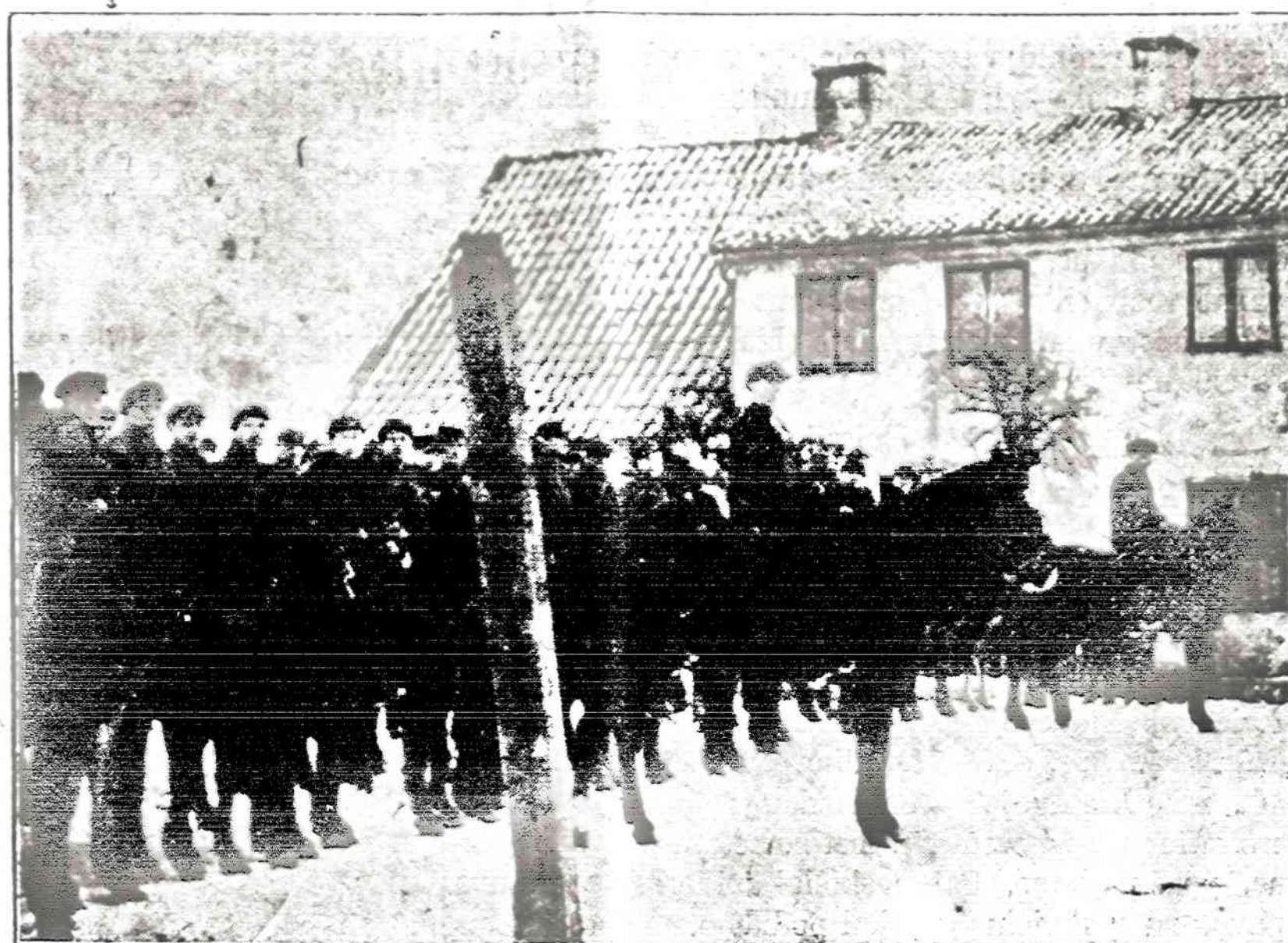
Berlynas pradėjo kiek apdairiau elgtis, kai išvydo lenkų pavyojų. Santarvininkai manė, kad lietuviai ir lenkai sudarys vieną valstybę, kaip jiems buvo Varšuva mielių pripūtusi. Lietuviams pasirinkus savaimingą kelią, lenkai užsimojo bent Klaipėdoje įsėsti ir Lietuvą spausti iš Vilniaus ir nuo Baltijos pajūrio. Šių „politinių replių“ politikos lenkai buvo pasimokę Paryžiuje. Klaipėdos krašto gyventojai, kuriuos atstovavo Prūsų Lietuvių Susivienijimo Tautos Taryba, įsikūrusi 1919 m. balandžio 25 d., darė žygius išsigelbėti iš lenkų pinklių. Tuo reikalu Pary-

žiuje užtrukusios derybos nieko gero nežadėjo. Lenkų politinis spaudimas vis augo. Lietuvos valstybė, kuri turėjo aštrių klausimų, buvo priversta užsimiti ryžtingam žygiui. Jei ne anuometinis ministras pirmininkas, kuris Klaipėdos kraštą liečiančius klausimus sprendė savistoviai, vargu ar Lietuvos istorija būtų buvusi tokia, kokią turime.

Lietuva, prieš darant sprendžiamąjį žygį pirmiausia išsiaiškino su Vokietija ir Rusija. Abi valstybės mielai norėjo Klaipėdos kraštą matyti Lietuvos, negu Lenkijos rankose. Ką tik beatsikurianti Lietuva užsimojo užbėgti lenkams už akių kelias minutes prieš dvyliką. 1923 m. sausio 9 d. Šilutėje susidarė Krašto Gelbėjimo Komitetas, kuriam priklausė eilė žinomų klaipėdiškių. Jis turėjo sukilimo rėmėjų. Tai matyti ir iš Padovani, Prancūzijos atstovo Lietuvai, protesto, kad Lietuvos savanoriai nedalyvautų Klaipėdos krašto sukilime. Prancūzų ministras pirmininkas Poincaré netrukus nurodė Lietuvos vyriausybę, kad dėl Klaipėdos krašto įvykių — sukilimo eigos — jai išpuolanti visa atsakomybė. Aišku, sukilimas Klaipėdos krašte Prancūzijos autoritetą pažeidė, nes jos ypatingas įgaliojimas turėjo būti tiksliai apibrėžtas. Lenkai netikėtai užtikti Lietuvos sprendimo, pirmiausia norėjo malsinti sukilimą, o vėliau į Klaipėdą nusiuntė ypatingą įgaliojimą. Prancūzų ypatingajam įgaliojimui Klaipėdoje, po sukilimo, neliko kas bedaryti, o tik grįžti į Prancūziją. Nuo to laiko prasidėjo arši diplomatinė kova. Ambasadorių konferencija smogė Lietuvai ne vieną aštrią smūgį: Vilniui lenkams pripažino, o Klaipėdos byloje pridūrė paimavų, kurios vėliau pravėrė duris vokiečių politinėms išdairioms. Derantis dėl statuto buvo išvengti pavojai — „Freistaato“ — įkūrimo ir lenkų įsikūsimas. Tačiau Lietuvos vyriausybė buvo priversta daryti didelį nuolaidų vietos savivaldai, įkuriant valstybę valstybėje.

Ir vistiek Lietuva laimėjo

„Klaipėdos Problemos“ autorius Rudolfas Valsonokas samprotuoja: „Pranešdamas Lietuvos principinį nusistatymą, ministras pirmininkas Galvanaukas vyriausybės vardu patiekė 1923.4.16 Ambasadorių Konferencijai aiškų ir griežtą protestą. Beje, tenka pastebėti, kad Lietuvos protestas įvykusio fakto (Vilniaus pagrobimo) pakeisti jau negalėjo. Santarvininkai, kaip ir lenkai, nuo Ambasadorių Konferencijos sprendimo dienos Vilniaus bylą laikė išspręsta. Jėgų santykis buvo Lietuvai tiek nepalankus, kad kiekviena

Klaipėdos sukilėlių raitelių dalinys

kita diplomatija atsidūrusi lietuvių diplomatijos vietoje, būtų turėjusi kapituliuoti. Ir iš tikrųjų galima drąsiai pasakyti, kad tik lietuvių diplomatijos savybės — jos kantrybė ir ištvermė — apsaugojo Lietuvą nuo įsteigimo jos pajūryje „Freistaato“, kuris lenkų globoje, lyg kamštis būtų užkims Lietuvos išėjimą į jūrą...“ (R. V. „Klaipėdos Problema“).

Kai mūsų vyrai sėdo už derybų stalo tartis dėl Klaipėdos statuto, nedraugingai veikė vokiečiai, lenkai ir prancūzai. Vokie-

čiai vėl siekė įsivyravoti krašte, o prancūzai slidžiais keliais įsodinti lenkus Panemuniuose ir Klaipėdoje.

Istorijos įsibėgėjimas nelengvai laužomas. Politikai, kaip ir eiliniai žmonės, veikia vengdami turėti per didelį vargą. Lietuva susigrąžino Klaipėdos kraštą, kuris virs septynių šimtmečių buvo svetimųjų valdomas. Dalis D. K. Vytauto testamentą išesėta. Bet tik buvo dalis, nes vakarinių sienų klausimas tebe-tuto, nedraugingai veikė vokiečiai, lenkai ir prancūzai. Vokie-

čiai vėl siekė įsivyravoti krašte, o prancūzai slidžiais keliais įsodinti lenkus Panemuniuose ir Klaipėdoje.

Lietuvos Pajūris 3-4 (15-16)

JURGIS IR MIKIS

Pasirodavo jomai klaipėdiškių - kretengališkių tarmėje aplink jomarko linksnumus, amžiaus trumpumą, pilvo skaudėjimus, pipirinkį, nabagę Lamsotienę ir jos sūnus palaidūnus, aplink tai, kad reik garbė laikyti kas lietuviška ir kas tam lygu.

Jurgis: Ak Tu svieto budavonė, jirgau jirgau, po ilgo česo Tave vėl tropijū. Sveiks Mikeli!

Mikis: Pats sveiks Jurgeli, kepeit, kū padaro? Je, je, laiks prabėg, kepeit padūkes dvejais ar trejais.

Jurgis: Je, kad pamislįji, kiek metų jau praėjo, kad važiuome tuvos protestas įvykusio fakto (Vilniaus pagrobimo) pakeisti jau negalėjo. Santarvininkai, kaip ir lenkai, nuo Ambasadorių Konferencijos sprendimo dienos Vilniaus bylą laikė išspręsta.

Jėgų santykis buvo Lietuvai tiek nepalankus, kad kiekviena

Jurgis: Ak, kepeit laiks pragaist. Pirmas krygis, arba kepeit sako — kars. Tada keletas dešimtmečių pakajingo pagyvenimo ir vėl antaras kars su visais baisumais.

Mikis: Laiks prabėg ir amželis prabėg. Kiek daug jau jau genčių, prietelių ir kas tam lygu nabėr ant šios žemės! Kepeit kad sako: šandien sveiks irgi raudons, rytoj ligusts arba lavons.

Jurgis: Je, je, kožnas žmogus tur numirti, ar ans būtų jauns, ar sens, kepeit kad giesmininkas sako.

Mikis: Šių dienų žmonės nab-mok gyventi. Tik veizėk, kū anie valgo? Nei tikros ruginės duonos negali gauti.

Jurgis: Je, kepeit tėviskėj' brišos, šviežios duonelės iškepdavo, o kepeit skani! O jeigu dar šviežiai susukto sviestinė užsėtėsi — matabalai visi pyragai! Duonelė buvo skanesnė.

Mikis: Skanesnė už visus tuos išpurpusius tortus, iš visokių niekų suplaktus. O potam tie tortų valgytojai tuzbijasi: pilvs skaud' gumbs skrandyje ir kas tam lygu.

Jurgis: O kū anie, viską sumer, supil į savo gerkle, tų visokių parvuotų vandenelių, juk ne jautys to negertų. Čystai nusitručia.

Mikis: Andai, atmeni, Jurgeli, namie rūgusio pieno atsigerdavom. Na, nēr rugių pjūties ar kūlimo talkos ir pyvo, arba kepeit kad sako alaus backele iš Klaipėdos

bagotiejo, nusipirko namus, po kelis automobilius — vieną darbo dienai, kitą šventai dienai ir dar šporkasėje dėjo dolerį prie dolerio.

Jurgis: Tur būt ir senai motinėlei tų dolerių atsidsdavo?

Mikis: Tep misliji, ale tep nabuvo. Po 10 metų tik vieną kartą kelis dolerius atsuntė ir gana. Lamsotienė kepeit vargo gyvendama, tep ir iškeliaivo varge, užmiršta savo vaikų, kuriuos už augino, sau nuo burnos nusitraukdama kšnelį.

Jurgis: Geri vaikai tep nepasielgtų su motinėle. Juk yra prisakyta: Garbink tėvą ir motiną savo, kad Tau gerai pasisektų ir Tu ilgai patektumei ant žemės.

Mikis: A ne tep yra ir su mūsų su motinėle Lietuva, su savo tėviške. Išsiskleidė po visą svetą kartais jau povisam užmirštam, kad esam išaugę iš lietuvininkų tėviškės ir kad aną turim garbėj laikyti.

Jurgis: Tūlaisis svetimam krašte ir lietuviškai atprant, ale ir vaikus nabpamokin tėvų kalboj. Kad ir toj visų tep giriama jo Amerikoje tūlas lietuvininkas jau su savo vaikais amerikoniškai zaunią.

Mikis: Lyg išpūstyti ir sudarkyti tie nameliai, kur prigimta lietuviška kalba nebelaikoma garbėj.

Jurgis: Kepeit skaudu tikram lietuvininkui, regėti, kad lietuviško ažuolo šakelė susigundo atskirt' nuo savo lietuviško kamieno. Nēr' tikros palaimos tokiems.

Mikis: Kad pamislįji, kad lietuviška kalba jau viena seniausių ir gražiausių visam sviete. Kožnas turėtų sau už garbė laikyti, kad yra gimis lietuvininku ir moka lietuviškai.

Jurgis: Žinai Mikeli, kepeit pui-

kiai giedodavom: Lietuva, brangi šalele, visados aš Tavo, vien tik prie Tavęs, širdėle, Tu tėvy-nė mano!

Mikis: Gyvats atsigauvin, kepeit atsimeni lietuviškus giedorius ir giedojimus tėviskėj.

Jurgis: Ale Mikeli, turėsav mudums pasirodavo jomai baigtį, šiaip Lietuvos Pajūrio redaktoriaus Lymants nevalios viską nudrukavoti.

Mikis: Jirgau, jirgau Jurgeli, tikrai jau ziegoris, arba kap sako, laikrodīs, rodo vėlą adyną.

Jurgis: Žinai, kepeit mudu tropysavės kitą kartą, aš Tau pasakosiu apie tūlas lietuvininkų nusidavimus senam Karaliaučiuje ir kas tam lygu.

Mikis: Bus povisam žingeidu. Manding ir aš Tau dar turėsiu papasakoti apie šį bei tą.

Jurgis: Ale dabar jau turim skubėti į bonupį (stotį), juk ciūs traukinyis prasto žmogaus nelauk.

Mikis: Na veizėk, kad napavėluotum. Aš lipsiu į elektriškąją (tramvajų) ir veikiai nusibildysiu į namus. Ale prygtam dar turiu nueiti į -kromą moteriš-kei būmbumų tūta nupirkti.

Jurgis: Tad lik sveiks, Mikeli!

Mikis: Lik sveiks ir drūts, Jurgeli!

Paaškinimai: miernai — su saiku, briša — švieži, parvuotas — dažytas, opmandropa — ēte ris, būmbumas — saldainiai.

Pasikalbėjime suminėtos pavardės yra fiktyvinės, nors jų prototipai yra tikri ir paimti iš gyvenimo.

Red. Lietuvos Pajūris

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRASTĮ "NAUJENAS"

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

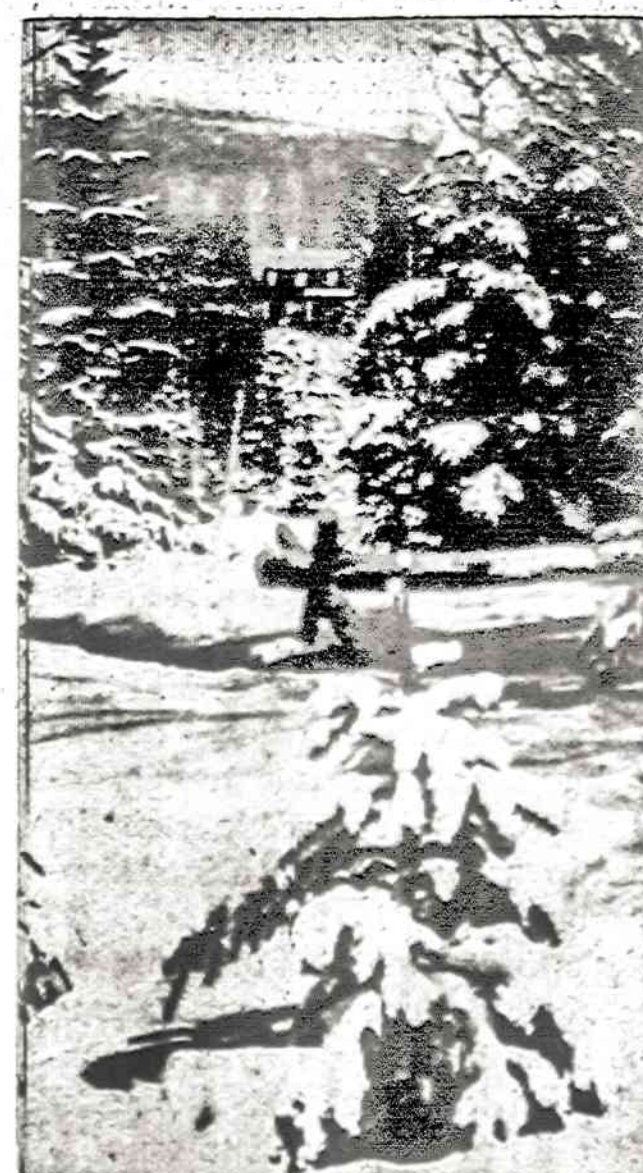
Kietai viršellai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siunčiamam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresuoti, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4%	4 YEAR MATURITY
6 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bietinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$6.00
K. Bietinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštais viršellais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštais viršellais — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bietinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštais viršellais.	\$5.00
Jonas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Klaipėda mūsų, o mes rusų...

Jau pusė šimto ir vieni metai praslinko kai būreliais ir pavieniai Klaipėdos krašto jaunuoliai, savo brolius iš Didžiosios Lietuvos tartininkaujant, daugumas jų iki tol kariško šautuvo savo rankose neturėję, traukė į žygį Klaipėdos vaduoti.

Nors daugumai šių idealistų jaunuolių tas žygis baigėsi kaip operetėje, tačiau kaip pulk. Ališauskas apie Klaipėdos paėmimą ir Klaipėdos krašto atvadavimą iš kariškos pusės rašo, tai būta tikro žygio, kuriam apgalvotai, atsargiai ir patydomis ruošiasi ugnimi susitikti ne vien su praeitimi, bet ir su dabate. Jų samdoma iš vokiečių sudaryta policija, bet eventualiai ir su Pirmojo Pasaulinio Karo nugalėtojų santarvininkų desantu ar su prancūzų tų laikų meilužė Lenkija.

Laimė, kad šimtus metų tokios progos laukusi, vietinių lietuvių patriotų dėka, Klaipėda, lyg nunokęs obuolys, tik medį kiek sukūrė, Lietuvai į rankas nukrito, bet ir už tai apie tuziną jaunuolių tą 1923 metų sausio 15 naktį už savo tautos brangiausią perlą savo gyvybėmis sumokėjo.

Klaipėdos žygis buvo nykštuko iššūkis Galijotui viso pasaulio akivaizdoje. Tą iššūkį su didžiausiu susidomėjimu sekė Amerikos lietuviai, kurių keli, kad ir simboliškos jėgomis dalyvavo. (Kap. Steponas Darius, "Dėdė iš Amerikos" bostoniškas Antanas Ivas - Ivaškevičius ir Andrius M. Martus, kurs per sukilimą persišalęs mirė ir buvo garbingai palaidotas atvaduoje Klaipėdoje). Šia proga primintina, kad Chicago Tribune pati pirmoji iš didžiosios pasaulinės spaudos atsiuntė savo korespondentą Europoje Donald Day, kurs savo ne visuomet beaistrūsiai sensacingais reportažais stengėsi iš sukilimo padaryti didelę sensaciją. Iš lietuvių spaudos Amerikoje, Klaipėdos istorines dienas gyviausiai savo skaitytojams perdavė Naujienos. Tikrai buvo tai pasaulinė sensacija. Tai buvo pačių lietuvių patriotų klaipėdiškių susidariusio Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto, su patriotinio jaunimo pagalba laimėjimas, kokio net pats Žalgirio mūšio laimėtojas kryžiuočius nugalėtojas neįstengė laimėti ir Lietuvai atidaryti jūrų vartus į pasaulį. Tai buvo džiaugsmo dienos, kurios, dėja, neilgai tęsėsi, kai vėl pasikartojęs Romuvos kryvių šventilės valdovei Nerinagai apreiškė pranašavimas, kad "lygiai kaip audra, iš pietų ir vakarų nuožmūs kariautojai užplūs Prūsų žemę ir pavergs ją..."

Užplūdo ir pavergė ne tik Prūsų, bet ir Žemaičių, ir Aukštaičių ir Dainavos žemę ir su šetonišku išradingu nuostėja hitlerininkų nacių nebaigtą genocido programą raudonieji naciai — rusiškieji komunistai. Šiandien Klaipėda mūsų, o mes rusų, ir tą patį tenka pasakyti apie Vilnių, Kauną, Šiaulius ir kitus okupuotos Lietuvos miestus ir miestelius, kuriuos okupantas yra įtraukęs į savo penkmečių planus, siekdamas ko greičiau kolonizuoti iš "brolišių respublikų" atsiunčiamais slavais — rusais, ukrainiečiais, o labiausiai gudais (bielorusais), apie pačius rusus nekalbant.

Praeitųjų 1973 metų pabaigoje Vilniuje "Iarbinės" valdžios išleistoje knygoje "Lietuvos TSR gyventojai" jau nebesidangstydami jokiais figos lapais, okupantai atvirai pasako, kad Lietuva kolonizuojama, būtent, kad pokario metais į ištuštėjusius Lietuvos miestus, ypač Vilnių ir Klaipėdą, atsikėlė nemažai įvairių tautybių žmonių iš kitų respublikų... Po lietuvių gausiausio gyventojų skaičiumi Lietuvoje yra rusai... Prieš Antrąjį Pasaulinį Karą, kurį sovietai vadina "Didžiojo Tėvynės Karu", rusų Lietuvoje gyveno nedaug; jie tesudarė apie 3 nuošimčius visų gyventojų, bet sovietams Lietuvą okupavus, ypač po karo, kai maskoliai antrą kartą Lietuvą okupavo, rusų skaičius gerokai padidėjo, o 1970 metais jau sudarė 8.6 nuošimčius visų Lietuvos gyventojų. Tų metų surašymo duomenimis, apie 85% rusų Lietuvoje gyvena miestuose, ypač Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune, būtent Vilniuje 91,000, Klaipėdoje 43,300 ir Kaune 32,100 rusų. Toliau seka 10,600 rusų Šiauliuose, 6,100 Panevėžyje ir t. t.

Ypač sovietai mielai kolonizuoja Lietuvą bielorusais ir ukrainiečiais. Bielorusų skaičius Lietuvoje 1970 metais jau siekė 45,000. Jų kaip ir ukrainiečių, žyda ir toliau 70—90 nuošimčių kalbą rusiškai, taigi gera kolonizacijai medžiaga. Per 11 metų bielorusų ir ukrainiečių Lietuvoje padaugėjo 41.8 nuošimčiais, o dar kiek jų padaugėjo per pastaruosius 3 metus, nuo 1970 iki 1974 metų pradžios.

Siekdami baigti hitlerininkų pradėtą bet nebaigtą Mažosios ir Didžiosios Lietuvos autochtonų (lietuvių) genocido (tautos naikinimo) planą, ir iš pasaulinio karo nugalėtojų gavę leidimą "pavaldyti" vadinamąjį Rytprūsų žemės, rusai ne tik tas sritis kolonizavo Pavolgio ir Padnieprio slavais, bet ištrindami ir rusiškais vardais pavadindami nuo žiliausios senovės buvusius lietuviškus vietovardžius, dabar kaip girdėti, net pilikalnius buldozeriais pradeda nukasti, kad niekas nebepriimtų, kad čia yra lietuvių žemė! Atrodo, kad Lietuvos Nepriklausomybės tėvas Mykolas Sleževičius buvo laimingiausias anksti numiręs ir nebeturėjęs matyti ir pergyventi Sovietų invaziją į ir tos invazijos rezultatus... Gyviems likusiems vertėtų į dabartinę lietuvių kalbą išsiversti mūsų pusbrolių (nacių ir bolševikų) išnaikintų Prūsų lietuvių karo žygių vėliavoje įrašytą šūkį: "Dew Korg, supyk su pustytais. Istuk sus", moderniškai lietuviškai ("Dieve Kuršiau, supyk ant mūsų naikintųjų. Istik arba nubausk juos!").

Maskolių ordos Kremliaus sienoje jau įžiūrėti pranašingi žodžiai: "Mene tekel fares" (suskaitytos tavo dienos), tad vieningai ir ryžtingai vykdykime garbingo mažlietuvio Dr. Martyno Brako žodžius:

"Todėl lietuviai išveikali turi aktyviai kelti savo teisę į Rytprūsius ir reikalauti, kad jie būtų įjungti į Lietuvos Valstybę, nuolatos studijuoti ir skelbti Rytprūsio istoriją, kultūrą ir kt. Lietuviai turi nuolatos šiuo kraštu domėtis, į jo problemas gilintis, kad atėjus metui galėtų savo teisėtą reikalą apginti". J. Pr.

NETURĘTŲ BŪTI - MES IR JIE

ANTANAS KUCYS

(Tęsinys)

Nepriklausomoji Lietuva duoda dar ryškesnį vaizdą. Ano laikotarpio profesūra, nors ir valdišką duoną valgiusi, nesigailėjo kritikos žodžių visuomenėi, esamai politinei padėčiai ar režimui nei auditorijoje, nei raštuose, jeigu tik jie praeidavo per cenzūrą. Visiems yra žinoma, kad modernių laikų universitetai visur laisvuose kraštuose yra kritikos centrai. Toks buvo ir Lietuvos universitetas. Kad jo mokslo žmonės tebuvo tik propagandistai, sugebėjusieji "idėjines sąvokas perkeisti į operatyvines pozicijas visuomenėi, t. y. labai stambiai ar net vyraujančiai jos daliai primintume opinio formate" (mano pabr.). Dr. Vardžiui, esu tikras, nepavyktų įrodyti. Iš žymesnių ano laikotarpio intelektualų gal tik vienas kitas, užsiągažavęs visuomenės daugumoje vyraujančioms pažiūroms ar atitinkamam politiniam režimui, reikšėsi kaip, anot Dr. Vardžio, optimistas, tai reikšia, dailino tai, kas yra ar kas paveldėta.

Taigi mano nuomone, išveikali lietuviškoje visuomenėje nėra tokio intelektualų vaidmens supratimo, kuris sulaukytų jaunesnių kartų mokslo žmones nuo aktyvaus dalyvavimo lietuviškame darbe. Intelektualas kaip pozityvus visuomenės kritikas gali joje jaustis ir jaučiasi kaip namie. Tokių juk yra ne vienas, kurie redaguoja lietuviškus leidinius, skaito paskaitas, rašo straipsnius ar knygas. dėsto lituanistinėse mokyklose ir t. t.

Tiesa, lietuviškoji išveikali visuomenė, kaip ir kiekviena visuomenė, turi savo branginamas vertybes. Tiesa ir tai, kad jos žmonių daugumai lietuvišką ir lietuvių tautos laisvę yra du vienas nuo kito natskiriama dalykai. Tų dviejų vertybių ji niekam neieško nukainuoti. Ir, jeigu tie du dalykai kam nors nėra jokios vertybės, tai lietuvių išveiklos dauguma su tokiais nesutaria, nors jie būtų ir mokslo žmonės. To nereikia išieiti iš galvos, svarstant rimtesnes problemas mūsų tarpe.

Dr. Vardys stengėsi įrodyti, kad lietuvių intelektualų daugiau atsidėti lietuviškam darbui trukdo ypatingos sąlygos. Jis teigia: "Jo darbas nesibaigia vėlavais popietį, jisai esminiai kasdieninės duonos reikavimais surištas su visuomene, kurioje gyvena ir dirba, labai darytos armijos (kuria sudarė jo paties daliniai, "federalinių valstybių" kontingentai ir pagalbinės vasalų kariuomenės) vyriausiojo vado. — neribotą kompetenciją. Vykstant karui, pankušas turėjo teisę tik reikalauti iš karaliaus, kad jis "priešus trauksintų ir nerodytų jiems pasigailėjimo".

Nepaminėjus, kad šią valstybinę ir karinę organizacijos schemą, kuriai be vargo galime pritaikyti mūsų terminologiją, hetitai susikūrė patys, neturėdami jokio pavyzdžio — tūkstančių metų seniau, buvo kuriama klasikinė graikų demokratija ir karinė Romos galia!

BAJORAS. KARYS. LAISVASIS. VERGAS

Bet valstybė ir jos organizacija yra tik antstatas. Tad pažvelkime į bazę — į hetitų visuomenės ekonominę santvarką ir klasinę struktūrą. Gal ir nebus čia viskas taip aišku, kaip norėtume, bet ne dėl to, kad hetitai nebūtų mums palikę ganėtinai informacijos tais klausimais, o todėl, kad mokslas dar nepakankamai ją išnagrinėjo ir įvertino.

Iš Bogackajos rašto paminklų galime suvokti, kaip Hetitų imperijoje apytikriai nuo XVII amžiaus prieš mūsų erą (archeologiniai šaltiniai leidžia mums pažvelgti ir giliau, į III tūkstantmetį prieš mūsų erą, bet su gana didelėmis spragomis) vystėsi gamybinės jėgos ir gamybiniai santy-

kariai su karjera, pinigais ar garbe.

Dr. V. Vardžio pristatytas mokslininkas yra glėžnas padarėlis, reikalingas rūpestingos globos, prašymo, palaikymo ir net piniginės paramos. Kad tas lepūnėlis būtų kuo nau- dingas lietuviškai visuomenėi, visa tai jam turinti duoti nepilnutinė ir netobula išveikloje bendruomenė (nepilnutinė, nes ji negalinti patenkinti visus žmogaus poreikius, kaip tai atliekanti valstybė). Čia yra dr. Vardžio žodžiai: "Nebūdama pilnutinė — tobula bendruomenė, išveikla gali patenkinti mokslo žmogui dar mažesni nei kitais atvejais poreikius skaičių. Ir todėl ji savo dalykinę nepajėgumą turi stengtis kompensuoti atskira mokslo žmogui ir jo lietuvių atida. (mano pabr.).... Tačiau gali me apskritai pasakyti, kad mokslo, ypačiai universiteto žmogus stovi prieš dilemą: ar išvystyti pilną savo intelektualinį potencialą nelietuviškoje aplinkumoje, ar iš tos aplinkos išskirti laiko gabalus dalyvavimui lietuviškoje, dalyvavimui ne tik laikraščio skaitymu, kas nesunku, bet dalyvavimui studijose ar net visuomeninė praeime. Pirmasis kelias žada žmogiškąjį pasiekimą, antrasis nelietuviškoje visuomenėje graso "etniko", t. y. mažai reikalingo žmogaus priesagą".

Bet kas turėtų būti tie, kurie tokią globą parūpintų mūsų intelektualams? Žinoma, ne kas kiti, kaip tie "etnikai" iš išveiklos lietuvių visuomenės. Dirbdami fabrikuose, versluose ar įstaigose, ar gyvendami iš mažos pensijos ir nebūdami, kaip ir tie intelektualai, pilnutiniai visais poreikiais patenkinti lietuviškoje bendruomenėje, jie turi nepavargti, nenustoti idealizmo, aukoti sunkiai uždirbtus pinigus bei laisvalaikius ir dar prie viso to "stengtis kompensuoti atskira mokslo žmogui ir jo lietuvių atida".

Ir čia kaip tik yra toji vieta, kur susikerta dr. Vardžio ir vyraujančios lietuvių visuomenėje daugumos pažiūros dėl intelektualų vaidmens. Tatradicinis lietuviškas intelektualo supratimas tikrai skiriasi nuo paskaitininko aprašymo: *Lietuviškoji visuomenė yra pradiusi matyti savo šviesuolius ne kaip iš jos pranašius, bet jai dirbančius ir duodančius.* (Bus daugiau)

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

VOITECHAS ZAMAROVSKIS HETITAI

73.

Bedricho Grozno nuomone (ją palaiko ir V. Struvė), pirmasis tų organų buvo tulija — "taryba", kurią sudarė karaliaus sūnūs, kraujo giminaičiai ir žentai, be to, genties bei rūmų diduomenė ir asmeninės karaliaus sargybos viršininkas. Toji kolegija riboję suvereninę karaliaus teisę skirti aukščiausias bausmes savo giminaičiams. Karalius, ką nors iš jų suvaldiškai nubaudęs mirtimi, būtų atsakęs už tai savo galva ir galėtų tulijos sprendimu pats būti nuteistas myriop. Be to, tulija, kaip kad rodo jos pavadinimas, patarinėjo karaliui, sprendžiant iš visko, principinius valstybinės politikos klausimus.

Antrasis organas buvo pankušas — "seimas"; iš senovinės liaudies sueigos jis iširutuliojo į karių susirinkimą. Tačiau po Telipino reformų jo nariais buvo jau ne visi kariai, o tik privileijuotoji jų dalis: karaliaus asmens sargyba, tūkstaninkai ir kilmingieji karininkai. Pankušas turėjo teisę "laisvai kalbėti" apie karaliaus nusikaltimus, bet, teisybė, tik taikos metu (tačiau bausmę paskirdavo tulija). Jo nariai turėję tam tikrą imunitetą, o jei kuris nusikalsdavo, tai pankušas savo sprendimu atiduodavo jį nubauti: "Jeigu kas nors padaro pikta, ar namų tėvas, ar rūmų tar-

nų viršininkas, ar "vyriausias taurininkas" (tai buvęs, kaip manoma, toks kunigaikščio titulas), "ar asmens sargybos viršininkas, ar kilmingųjų tūkstaninkų viršininkas... tai tu, pankušai, jį sulaukyk ir atiduok nubauti!"

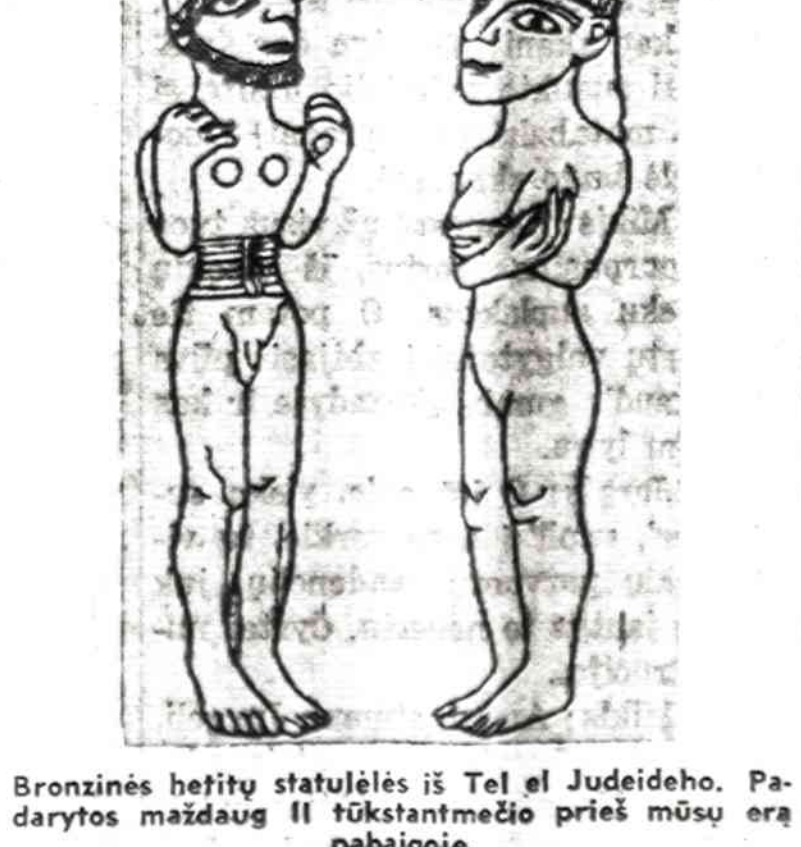
Ar tulija ir pankušas buvo du savarankiški valstybinės valdžios organai, ar tik du vieno organo pavadinimai, jų funkcijų visuma vis tiek reiskė, kad pasak V. Struvės, "hetitų karių valdžia nebuvo despotiška, kaip kad šumerų, akadų ir egiptiečių karių valdžia". Ar bereikia stebėtis, kad hetitų valdovus Groznas pavadino "konstituciniais monarchais"?

Kad ir koks būtų stubinantis toks senovės Orientui nebūdingas faktas (pirmą kartą su juo susidūrėme, stebėdami Grozną, dešifruojantį karaliaus Telipino tekstus), vis dėl to jį kur kas pranoksta savotiškas hetitų valstybės organizacijos ypatumas. Leidžiantis šią valstybę pavadinti — čia vėl teks pavartoti anacronizmą iš dabarties — "federalinę".

Hetitų imperija buvo ne griežtai centralizuota valstybė, kaip kad, pavyzdžiui, Egiptas, o beveik visai autonomiškų valstybių sąjunga. "Federalinės valstybės" valdė arba didikai paveldėję valdžią, arba karaliaus broliai ar sūnūs. Prieš pradėdamas valdyti, kiekvienas valdovas privalėjo atvykti į jChatusą arba tenai, kur tuo metu yra karalius" (pavyzdžiui, jeigu jis karo žygyje, ir pasiprašyti

"priimamas į tarnybą". Priimtas, t. y. pripažintas valdovu, jis turėjo prisiekti ištikimybę. Tad "Chati šalį" iš esmės imant, sudarė "smulkios karalystės", pakankamai savarankiškos, kad jas galėtų operatyviai valdyti vietos valdovai, ir kartu pakankamai priklausomos nuo centrinės valdžios, kad hetitų imperatoriaus santykiuose su kitomis valstybėmis galėtų veikti kaip vieningos imperijos atstovas.

Taikos sąlygomis hetitų valdovas turėjo ribotą galią, o karo metu, būdamas im-

perijos armijos (kuria sudarė jo paties daliniai, "federalinių valstybių" kontingentai ir pagalbinės vasalų kariuomenės) vyriausiojo vado. — neribotą kompetenciją. Vykstant karui, pankušas turėjo teisę tik reikalauti iš karaliaus, kad jis "priešus trauksintų ir nerodytų jiems pasigailėjimo".

Nepaminėjus, kad šią valstybinę ir karinę organizacijos schemą, kuriai be vargo galime pritaikyti mūsų terminologiją, hetitai susikūrė patys, neturėdami jokio pavyzdžio — tūkstančių metų seniau, buvo kuriama klasikinė graikų demokratija ir karinė Romos galia!

BAJORAS. KARYS. LAISVASIS. VERGAS

Bet valstybė ir jos organizacija yra tik antstatas. Tad pažvelkime į bazę — į hetitų visuomenės ekonominę santvarką ir klasinę struktūrą. Gal ir nebus čia viskas taip aišku, kaip norėtume, bet ne dėl to, kad hetitai nebūtų mums palikę ganėtinai informacijos tais klausimais, o todėl, kad mokslas dar nepakankamai ją išnagrinėjo ir įvertino.

Iš Bogackajos rašto paminklų galime suvokti, kaip Hetitų imperijoje apytikriai nuo XVII amžiaus prieš mūsų erą (archeologiniai šaltiniai leidžia mums pažvelgti ir giliau, į III tūkstantmetį prieš mūsų erą, bet su gana didelėmis spragomis) vystėsi gamybinės jėgos ir gamybiniai santy-

kiai. Iš esmės imant, tuo laikotarpiu hetitų visuomenėje jau buvo įvykęs antrasis didysis darbo pasidalijimas — amatai atsisikyrę nuo žemės ūkio. Žemės ūkis yra svarbiausia gamybos šaka; jame vyrauja gyvulininkystė, bet ir žemdirbystė jau spejo gerokai išsivystyti (atsirado ir pirmieji laistymo įrenginiai, bet jie dėl Mažosios Azijos reljefo ir klimato sąlygų niekada neįgijo tokios reikšmės, kaip kad Egipte arba Mesopotamijoje). Išplėta kalnakasyba ir metalurgija, amatai labai specializuoti, o miestuose susitelkusi judri prekyba. Metaliniai įrankiai daromi daugiausia iš bronzos. Nors tebevyrauja natūralinis ūkis, bet jau gerokai paplitęs ir prekinė gamyba ir pinigai — sidabro luitai. (Pirmosios monetos Mažojoje Azijoje, Lidijoje atsirado tik I tūkstantmečio prieš mūsų erą viduryje.)

Iš XVI amžiaus prieš mūsų erą turime patikimos informacijos apie atskirus žemės ūkio produktus (savaiame suprantama, kad jie buvo auginami jau seniau). Iš jų daugiausia minimi miežiai, paskui dvieiliai kviečiai ir rugiai. Auginta ir vynuogės. "Jie žinojo ir salyklą ir darė iš jo alų. — konstatuoja Bedrichas Groznas, remdamasis XV amžiaus hetitų teisyne. — (Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "Naujie n a s"

TELEF. PR 8-3275

DR. ANNA BALIUNAS
AKU, AUSI, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
IR
DR. FANG C. LU
AKUSERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
3007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Offisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, šeštadienį ir septyniadienį, 9-12 val.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ
AKUSERIA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepiu — skambinti 471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
ORTOMERISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5-7 vak. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, 2-4 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telef.: GIBSON 8-6196
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. ŠLEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11. 2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PProspect 6-5084

Zarasiekių klubas

Išrinkta nauja klubo valdyba

Sausio 6 d. Hollywood salėje įvyko metinis Zarasiekių klubo susirinkimas. Susirinkimas buvo skaitingas nariams. Pirmininkas P. Blekys atidavė susirinkimą 1 val. popiet, pakviesdamas atsilankiusį p. Kazimierą Oksą prie mikrofono, kuris kandidatuoją į Sanitarinio distrikto ofisą. Oksas pranešė, kad 5-tasis San. distrikto yra vienas iš didžiausių, turi 5 milijonus gyventojų. Jis prašė paramos, kai bus balsavimai, kad lietuviai prižiūrėtų balsų skaičiavimą ir jį paremtų. K. Oksas raštinę yra Margučio patalpose.

Po Oksos pristatymo, pirm. P. Blekys pakvietė Adolfą Juodką susirinkimui pirmininkauti. Atsistojimu buvo pagerbti mirusie-

GRADINSKAS

PAGERINTAS "NAUJŲ" STOČIŲ

NUSTATYMAS

1974 M. TELEVIZIOJE

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS

BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KALINA

R. SERENAS

4047 W. 67th Pl. WILBROOK 5-8063

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom

grausios geles ir vaikams antka-

pių papuošimui ir sezoninės

kapams geles.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apdraustas perkraustymas

is įvairių atstumu.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Place

Tel.: FRONTIER 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMLOCK 4-2413

7189 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS

Every tree, every shrub, and all our wildlife depend on you to help prevent forest fires. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure no downy all campfires, near the ashes, and drowns them again. Crush all smokes dead out.

Please! Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Only you can prevent forest fires

Lietuvoje vien

pragaras

Jei kas iš gyvenančių laisvame pasaulyje galvotų ir kalbėtų, kad lietuvių gyvenimas rusiškojo bolševizmo tironijoje pagerėjo bei eina geryn, tai tokie yra arba sukalbėjusios smegenimis, dėl kurių jau nebeįjėgia pamatyti bei suprasti tikrovės, arba neprieina prie jos, tikrovės, arba pasidavėliai okupantui. Kaip seniau, taip ir dabar okupantas laiko Lietuvą kietai sukaustę savo pančiais, jis išnaudoja ją dvasiniai ir ūkiniai, apvagia ją, iki primityviausio laipsnio nuskurdina lietuvių, visai demoralizuoja ir persekioja juos, ne vien dvasiniai, bet ir fiziniai kankina ir naikina juos. Jokio laisvės žiburelio. Labai dažni atvejai, kada ne vien pažįstamųjų tarpe, bet ir šeimoje vengiama kalbėti apie tikrą padėtį savo krašte. Bijoma įdavimo okupanto saugumui. Giduoti gali ne vien pastarojo papirkti pašaliečiai, bet net ir šeimos nariai savo narius. Be to, naujai pastatytose patalpose yra pilna paslėptų mikrofonų, užfiksuojančių savo gyventojų net mažiausią atodūsi.

Iš apsilankymo Vilniaus, Kau-

no ar kitų vietų, į kurias leidžia

okupantas, niekad vakarietiški

nesudarys tikrojo vaizdo apie

gyvenimą pavergtoje Lietuvoje.

Ne visi ir ne visada papasakoja

jiems teisybę. Net sutikti pa-

žįstami, draugai ir net kai kurie

giminės vengia atvirumo. Dau-

guma jų bijo pasekų, kurių gali

veliau sulaukti iš okupanto.

Bendrai imant rusiškojo bol-

ševizmo atgabentas pragaras

Lietuvai beveik visose pilnu-

moje. Jo nuolat linksnuojamas

rojus terastinas vien Maskvos

kontroliuojamose radijo bangose

bei jos pusbernių lūpose.

J. Lietuvius

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Lietuvoje vien

pragaras

Jei kas iš gyvenančių laisvame pasaulyje galvotų ir kalbėtų, kad lietuvių gyvenimas rusiškojo bolševizmo tironijoje pagerėjo bei eina geryn, tai tokie yra arba sukalbėjusios smegenimis, dėl kurių jau nebeįjėgia pamatyti bei suprasti tikrovės, arba neprieina prie jos, tikrovės, arba pasidavėliai okupantui. Kaip seniau, taip ir dabar okupantas laiko Lietuvą kietai sukaustę savo pančiais, jis išnaudoja ją dvasiniai ir ūkiniai, apvagia ją, iki primityviausio laipsnio nuskurdina lietuvių, visai demoralizuoja ir persekioja juos, ne vien dvasiniai, bet ir fiziniai kankina ir naikina juos. Jokio laisvės žiburelio. Labai dažni atvejai, kada ne vien pažįstamųjų tarpe, bet ir šeimoje vengiama kalbėti apie tikrą padėtį savo krašte. Bijoma įdavimo okupanto saugumui. Giduoti gali ne vien pastarojo papirkti pašaliečiai, bet net ir šeimos nariai savo narius. Be to, naujai pastatytose patalpose yra pilna paslėptų mikrofonų, užfiksuojančių savo gyventojų net mažiausią atodūsi.

Iš apsilankymo Vilniaus, Kau-

no ar kitų vietų, į kurias leidžia

okupantas, niekad vakarietiški

nesudarys tikrojo vaizdo apie

gyvenimą pavergtoje Lietuvoje.

Ne visi ir ne visada papasakoja

jiems teisybę. Net sutikti pa-

žįstami, draugai ir net kai kurie

giminės vengia atvirumo. Dau-

guma jų bijo pasekų, kurių gali

veliau sulaukti iš okupanto.

Bendrai imant rusiškojo bol-

ševizmo atgabentas pragaras

Lietuvai beveik visose pilnu-

moje. Jo nuolat linksnuojamas

rojus terastinas vien Maskvos

kontroliuojamose radijo bangose

bei jos pusbernių lūpose.

J. Lietuvius

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M. Š.

Kor. M

SLA NOMINACIJOS

New York, N. Y. — Praeitų metų gruodžio mėnesį Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos nominavo kandidatų Pildomosios Tarybos narių pareigoms. Nominacijos ejo visą gruodžio mėnesį. Buvo šaukiami kuopų susirinkimai, kurių metu organizacijos nariai galėjo siūlyti kandidatus į vykdomuosius šio didelio susivienijimo organus. Pirmomis sausio dienomis New York'e susirinko SLA paskirta balsams skaičiuoti komisija. Komisijoje yra bostoniškis Antanas Andriulionis, niujorkietė Bronė Spūdienė ir Pattern N. J. ilgametis SLA narys ir seimų dalyvis Anthony Gustus.

Komisija suskaičiavo visus kuopų balsus ir rado šitokius rezultatus:

SLA prezidento pareigoms: 1. Povilas P. Dargis gavo 1137 balsus.

Viceprezidento pareigoms: 1. Aleksandras Čaplikas gavo 1,082 balsus.

2. Steponas Budvytis — 36 balsus.

Sekretorės pareigoms: 1. Genovaitė Meiliūnienė gavo 1,136 balsus.

Išdėtininko pareigoms: 1. Euphrosine Mikūziūtė gavo 1,045 balsus.

2. Jokūbas Stukas gavo 63 balsus.

Išdo globėjo pareigoms: 1. Christine Austin gavo 782 balsus.

2. Josephine Milėriūtė gavo 731 balsus.

3. Sukauskas Antanas gavo 435 balsus.

4. Aleksas Lauraitis gavo 214 balsus.

5. Ona Biezienė gavo 58 balsus.

Gdytojo kvotėjo pareigoms: 1. Danielius Degesys gavo 1,096 balsus.

2. Dr. V. Paprockas gavo 48 balsus.

Jeigu nominacijos laimėjusieji SLA nariai sutiks kandidatuoti, tai šių metų kovo mėnesį SLA nariai balsuos už patstatytus kandidatus.

Šių metų vasario 28 dieną New York'e posėdžiui susirinko SLA Pildomoji Taryba, o kovo 2 dieną New York'e įvyks Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas.

Siame minėjime kalbės Lietuvos Respublikos generalinis konsulas A. Simutis, Vliko pirmininkas Dr. J. K. Valiūnas ir SLA prezidentas Povilas P. Dargis.

Niujorkietis

Paminėjo Klaipėdos išsivadavimą

Mažosios Lietuvos Lietuvos Draugija praeitą sekmadienį, sausio 13 d., paminėjo Klaipėdos išsivadavimą per Margučio ir Sophia Barcus radijo programas ir vad. šeimininkų vakariene su paskaita, kuri įvyko 63 street ir Artesian avenue kampe esančiame restorane. Programoje buvo numatyta vien tik "Paskaita iš Prūsų-Lietuvos gyvenimo".

Erdvaus restorano viename didokame kambaryje apie 4 val. popiet susirinko arti šimto minėjimo dalyvių — M. L. Dr-jos narių ir keletas Klaipėdos krašto išsivadavimo taktininkų "didžiųjų". Vakariene buvo gera ir su geru vynu. Nors mažalietuvių šeima Chicagoje nėra labai maža, bet išsiskaidę didžiuliam miestui retai turėdami progos dažniau pasimatyti, tą vakarą visi jautėsi kaip tikrai vienos šeimos seniai besimatę nariai, vienos motinos Lietuvos vaikai.

Susirinkimą atidarė Mažosios Lietuvos Lietuvos Dr-jos pirmininkas Martynas Purvinas, prieš vakarienę maldele sukalbėjo kun. Anesas Trakis ir vakarienos metu garsintąją paskaitą skaityė iš profesijos miškininkas, bet iš pamėgimo istorikas Vincas Žemaitis, plačiau paliesdamas Lietuvos etnografines sienas, ku-fias godūs kaimynai amžių bėgyje yra žiauriai apkrantę. Nežiūrint, kad Zemaičio paskaita už-truko lygiai dvigubai ilgiau negu buvo skirta laiko ir saleje garsiakalbio sistema neveikė, tačiau paskaita buvo su sūkauputu susidomėjimu išklausyta. Dėl riboto laiko, po paskaitos susirinkimas buvo baigtas visiems sustojus ir sugedėjus Lietuvos išsivadavimui.

Dar buvo spėta aptarti Užgavėnių šiuo pinio rengimo klausimas, kurs tikriausiai bus paskelbtas vėliau.

Daug likimo audrų yra pergyvenusi ši neskaityta mūsų sesių ir brolių bendruomenė nuo Gintaro kranto. Būtų miela ir malonu su jais pobūvių dažniau ir daugiau turėti. Svarbiausia, kad jie ko daugiau pradėtų savo pergyvenimų atsiminimus rašyti, o tokių ko ne kiekvienas apsisąti turi. Dar svarbiau būtų, kad jie atgaivintų "Lietuvos Pajūrį".

Sutarta sekantį susitikimą turėti per šiuo pinį.

J. P.

Nemokamos paskaitos

Chicago's Meno Institute ketvirtadienį vakarais 6:15 valandą, Fullerton saleje (1-mas aukštas) vyksta nemokamos iliustruotos paskaitos publikai. Ketvirtadienį įėjimo į muziejų mokesčio nereikia mokėti.

Sekmadieniais paskaitos prasideda 3:15 val. po pietų.

Antradieniais paskaitos vyksta 12:15 val. po pietų.

Parodos Chicago's Meno Institute

Iki sausio 27 d. Chicago's Meno Institute vyksta Artimųjų Rytų — Turkijos, Irano ir Kaukazo kaurų, kilimų, kaligrafijos ir metalo išdirbinių paroda. Paroda sudaryta iš įvairių laikotarpų bendradarbiaujant to meno kolekcionieriams.

Ten pat vasario 3 d. pasibaigs virš 90 architektūros fotografijų paroda, kuriomis pavaizduojami istoriniai Amerikos pastatai. Nuotraukas padarė Richard Nickel, kuris 1972 m. pavasarį žuvo, kai griovė arch. Louis Sullivan statytą Chicago

JAV LB East Chicago's Apylinkės valdyba 1973-74 m. iš kairės į dešinę: V. Kaitūnas — sek. B. Puras — II vicepirm., K. Pocius — I vicepirm., Br. Tampuskienė — kultūrinio parengimo vadovė, P. Indreika — pirmininkas ir J. Liubinas — kasininkas.

Stock Exchange pastatą Chicagoje. Jis tą pastatą fotografavo, kai įvyko nelaimė — ant jo užgriuvo mūrinė siena.

Kovo 23 — gegužės 5 d. ten pat bus Duchamp apžvalginė paroda su 300 darbų, pradedant 1904 metais iki jo mirties 1968 m. Paroda vyks Morton parodų saleje, pietiniame muziejaus šparne.

M. S.

BOTULIZMAS GRYBUOSE

FDA (Maisto ir Vaistų Administracija) šešiose valstijose tikrina maisto krautuves, ieškodama Mount Laurel Canning kompanijos Temple, Pennsylvania, gamintų po 4 uncijas dėžutėse grybų, kurių tarpe gali būti apkrėstų botulizmo nuodais. Daugumas tų grybų išsiųsta į Rytų Pakraščius, bet maža dalis patekusi ir į Vidurvakarius, įskaitant Chicago.

Chicago's gyventojams patariama pasisaugoti sekantių as-tuonių rūšių: Centrella, Round-ye's, Grocerland, Monarch, Hy-Top, Richlieu, Banner's ir Red and White.

Išsina du kart pigiau

Prieš dešimtį metų vienas čikagiešis Gerald Wax buvo pasiūlęs CTA (Chicago's Tranzito administracijai) įvesti tokius persėdimo tiketus, kad žmogus galėtų autobusu ar "L" traukiniu nuvažiuoti į krautuve, nusipirkti kas jam reikalinga ir tuo pačiu tiketu grįžti namo. CTA galvos tuomet atsakė, kad tai neįmanoma, o šiomis dienomis lygiai tokie tiketai įvesti ir žmonės patenkintų CTA pirmininkas Pikarski pasakė "Geriau vėliau negu niekad". Už tą patį mokesį nuvažiuoti ir grįžti reiškia, kad CTA važmos kaina yra per pusę pigesnė.

Kodėl pienas brangus

Respublikonų mėnesinis leidinys First Monday pranešė, kad JAV pieno pramonė yra daugiau pinigų davusi demokratams, negu davė respublikonams 1972 metų rinkimų komisijai.

Prezidento Nixono perrinkimo ir respublikonų kandida-

Henry Pfau, išėjęs į pensiją, apsigyveno Citrus Springs, Floridoje, ir pradėjo auginti daržoves. Čia jis rodo savo išaugintą keturių svyrų ridikėlį.

ty į Kongresą kampanijai pieno pramonė davusi \$577,000, o tokiai pat demokratų kampanijai \$613,000.

"Geraširdis" plėšikas

AP praneša iš Winnipeg, Manitoba, kad vienas plėšikas apiplėšė maisto produktų krautuve, labai mažai pinigų terasdamas. Užpykęs jis pasigrobė krautuves vedėją pavėžino jį ir liepė išlipti lauk. Kadangi temperatūra buvo 17 laipsnių žemiau nulio, o pagrobtais krautuvininkas nespėjo pasiimti šiltų drabužių, plėšikas atidavė jam savo kailinius ir pirštines.

TRUMP AI

Ponia Julija Skripkus, Kearny, N. J., ALRK Moterų sąjungos vicepirm., švenčių progai lankėsi Chicagoje organizacijos reikalais, aplankydamą pirm. A. Snarskienę, sek. M. Panaviene, išd. M. Drukeiniene, naują pirm. D. Kamm ir kitas veikėjas, taip pat dalyvavo posėdžiuose ir sueigose bei švenčių pobūviuose. Buvo apsisotusi pas sūnų inž. Romą ir marčią Audronę Marquette Parko apylinkėse, kur šventėms buvo atskriedę jos vyrai, o dabar jau ir senelis, dr. Skripkus.

Julija ir Jurgis Pukeliai per šventes turėjo mielus bet tolimus svečius net iš New Jersey valstijos. Pas juos buvo atvykęs dukterė Margarita ir žentas Pranas. Ta proga lankėsi taip pat jų dukra seselė pranciškietė M. Alma iš Mt. Vernon, Ill. Nežiūrint brangių svečių p. Julija dalyvavo ir pirminkavo Liet. Moterų S-gos 49-tos kuopos susirinkime, įvykusiame p. Julijos Dikšienės bute, taip pat atliko kitus bendros veiklos įsipareigojimus.

Ponia Augusta Šatkus iš Cicero apylinkės buvo išvykusi mėnesiui į San Francisco, Calif., lankyti savo dukras Dianą ir Patriciają bei jų šeimas ir kitus gerus pažįstamus. Ten viešint buvo daug lietaus, o čia grįžus rado daug sniego.

Donna ir Antanas Kamm iš Marquette Parko apylinkės šventėms buvo išvykę pas sūnų inž. David ir jo šeimą, Fort Wayne, Ind. Ne daug kas žino, kad inž. D. Kamm buvo erdvių tyrinėjimo programose ir dirbo satelitų srityse. Dabar yra vedėjos asist. Roney & Co. investavimų b-j-e ir šiais reikalais kalba iš WOWO radijo stoties kasdien 4-5 val. vak. apie ekonominius, biznio ir investavimų reikalus.

Ponia Barbara Smolelis išvyko ilgesniam laikui į Miami Beach, Fla. Žada aplankyti Josefiną Kriščiūnienę ir kitas dabar ten esančias drauges.

Kurtas Vėlius, Lisle, Ill., pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė gerus linkėjimus ir juos padėjo 10 dol. auka. Toje vietovėje jis yra įsigijęs nekilnojamąją turimą ir biznį, kuriame turi patyrimą ir jam gerai sekasi.

Inga ir Alfonsas Tumai, gyv. Los Angeles, vietoj gelių a. a. Birutei Novickienei pagerbti, paaukojo 25 dol. "Varpo" žurnalui.

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RCSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

— Juozas Kasputis, Kenosha, Wis., gavęs Naujienų kalendorių, prisiuntė už jį 5 dol. auką. Jis kiekviena proga remia Naujienas ir jas platina. A. Girkšas iš Hot Springs, Ark., atsiuntė 2 dol.

— William Mustaikis, Scottville, Mich., atsiuntė prenumeratą anksčiau, kad nereikėtų rašyti raginimo, tuo mažindamas išlaidas ir taupydamas laiką. Su mažomis pertraukomis blogmečiais jis skaito Naujienas nuo pat 1-jo numerio ir linki joms kuo geriausio. Gruodžio 15 d. jis sulaukė 83 m. amžiaus. Malonu buvo gauti iš jo laiškučių, taip pat malonu jam palinkėti geros sveikatos.

— Charles Brazaitis iš Marquette Parko apylinkės, pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė vėjui 6 dol. auką. Jis prenumeruoja daugelį lietuviškų laikraščių ir visus juos remia. Naujienų vadovybė ir vėjams komisija visiems nuosirdžiai dėkoja už aukas. Visus skaitytojus prašo remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai yra kviečiami susipažinti su Naujienomis ir jas užsisakyti.

Manigirdo Motekaičio pian koncertas įvyks š. m. sausio 20 d., sekmadienį, 3 val. Jaunimo centre. Kviečiame atsilankyti. Bilietus prašome įsigyti iš anksto Marginiuose, 2511 W. 69 Street. Rengėjai (Pr).

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

D E M E S I O

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ?

SUSISIEKITE SU
CONNIE DAGYS
FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

ČIA NAMAI GERI

2 BUTŲ MŪRAS Marquette Parke. Moderni virtuvė, įrengtas beis-mantas, naujas gazu šildymas, alu-minijaus langai, geležinė tvora, garažas. \$30,500.

MARQUETTE PARKE 7 kambarių 1½ aukšto namas su garažu, 30 pė-du lotas, 2 vonios. Gazu šildymas. \$19,600.

ARTI MŪSU VISU — modernus 12 m. mūras, įrengtas beis-mantas, Garažas, Karmetai. \$21,700.

MARQUETTE PARKE 1½ aukšto namas. Vienas modernus butas su 3 miegamais ir kitas aukštai tinka vienai didelei arba 2 artimom šeimoms gyventi. \$21,500.

TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪRAS. Arti Kedzie — nora bloku nuo parko. Naujas gazu šildymas. Svariaji nudaiktai. \$16,000 pajamų. Kal-na \$69,000.

4 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS arti vienuolyno. Naujas gazu šildymas. Alum langai. Karmetai. 3 auto mūro garažas. \$42,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

NEPAPRASTAS PIRKINYS

Modernus bungalow tinka bet kuriai šeimai. Geriausia vieta Marquette Parke. Tuoi galima užimti. Su-mažinta kaina visu ketvirciu jo ver-tės, kadangi reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St. (Prie Sacramento)
Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mūste ir užmestų naudos ir nerastatų senus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

PLUMBING & HEATING

Service 24 hours
10305 So. St. Louis
Tel. PR 9-2955

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-tomi. Darbas atliekamas sąžiningai r gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 43rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5883
Anicetas Garbaciauskas, sev.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"